

වතුරාජ්‍ය සත්‍යය අවබෝධයට ධර්ම දේශනා

ව්‍යවේනිකා

සදහම් ප්‍රකාශන

54

බුද්ධියේ හිරු කිරණ

- අවබෝධයෙන් යුතුව තෙරුවන් සරණ යමු.
- කුක්කුරුවතිය සූත්‍රය
- අවබෝධ කළ යුතු අහිත්‍යය
- අහිත්‍ය (ස්කන්ධ) භාවනාව

පූජ්‍ය කිරිඳිගොඩ ඤාණානන්ද හිමි

මහමෙව්නා සදහම් ප්‍රකාශන - 54

බුද්ධියේ හිරු කිරණ

ශ්‍රී බු.ව. 2550 ක් වූ දුරකත මස

© පූජ්‍ය කිරිඳිගොඩ ඤාණානන්ද හිමි

**පරිගණක අකුරු සැකසුම,
පිටකවර නිර්මාණය සහ ප්‍රකාශනය**

මහමෙව්නා සදහම් ප්‍රකාශන

මහමෙව්නා භාවනා අසපුව

වඩුවාව, පොල්ගහවෙල.

දුර / ෆැක්ස් : 037 2244602

ඊ මේල් : asapuwa1@sltnet.lk

වෙබ් අඩවිය : www.mahamevna.org

www.gautamabuddha.org

මුද්‍රණය

ඉලේෂන් ඔෆ්සෙට් (පුද්.) සමාගම

කටුනායක ගුවන්තොටුපල,

මිනුවන්ගොඩ පාර, ආඬිඅම්බලම.

දුර : 011 2254490 / 2254636

අවබෝධයෙන් යුතුව තෙරුවන් කරණ යමු

තමන්ගේ වේවා බුදුරුවනට සැමදා බුදු වීමේ

සරණ යමි

තමන්ගේ වේවා දැව්වනට සැමදා සැවැවීමේ

සරණ යමි

තමන්ගේ වේවා සැමරුවනට සැමදා මහ සැම

සරණ යමි

තමන්ගේ වේවා තුළුරුවනට සැමදා තිසරණ

සරණ යමි

ශ්‍රද්ධාවන්ත පින්වතුනි,

ජීවිතය යනු සුවභසක් ගැටළු වලින් පිරුණු දෙයකි. එහෙත් අපි කවුරුත් කැමති අස්වැසිල්ලෙන් පිරුණු සැනසිලාදායක ජීවිතයකට යි. සිහිනයක් බොද වී යන්නා සේ ජීවිතය අවසන් වී යනු දකින්නට කවුරු නම් කැමති වෙත් ද? එහෙයින් සිරුවෙන් පා තබා පරෙස්සම් ගමනින් යාම වඩාත් හොඳ නොවේ ද? ඒ වෙනුවෙන් හැම කෙනෙක් ම යම් කිසි පිහිටක් පිළිසරණක් සොයා යනවා.

අනික් අතට මේ ජීවිතය හිතාගන්නට බැරි තරම් අවදානම්. කොයි මොහොතේ කුමන ආපදාවකින් අපට කරදර සිදු වේ දැයි කාහට නම් කිව හැකි ද? හරි ම අවිනිශ්චිතයි. කොයි පැත්තෙන් බැලුවත් එක්තරා අසරණභාවයක් දකින්නට ලැබෙනවා. වචනවලින් කියා

ගත නොහැකි මොකක්දෝ අඩුපාඩු සහිත බවක් ජීවිතවල තියෙනවා. ඔය අතරේ තම තමාගෙන් සිදු වූ අත්වැරදි වලට වන්දි ගෙවමින් සෝ සුසුම් හෙළන ජීවිත කොතෙක් ද? දුක් වේදනා හිත්වල පුරවාගෙන හිතීන් හඬ හඬා සිටින ජීවිත කොතෙක් ද? ඊළඟට මේ තත්වය දිගින් දිගට ම පවත්වන්නට මෙන් සමහර ජීවිතවල අපල උපද්‍රව ග්‍රහදොස් යැයි කියා ගන්නා දේවලුන් සතුරු කරදරන් ඉවරයක් නැහැ. ඇත්තෙන් ම ජීවිතය අනාරක්ෂිතයි නේද? ඔය තත්වය නිසා ම අනාගතය පිළිබඳ සැක සහිත බවක් නේද සිතට ඇති වෙන්නේ? ඉතින් බොහෝ දෙනෙක් ජීවිතය සුරක්ෂිත කර දෙනවා යයි පෙනෙන බොහෝ දේ පසුපස ඔහේ දුවගෙන යනවා. නැකත්, සුභ නිමිති, දේව වාක්‍යය, දෙවි රැකවරණ, අපල ලබාදෙන නව ග්‍රහයන්ට අයත් දෙවිවරු, භාස්කම් වලින් පිහිට ලබා ගැනීම, විශ්මය ජනක සෙත් ශාන්ති ආදී දහසක් දේ පසුපස යනවා. යම්කිසි අද්භූත දෙයකින් පිහිටක් ලබා ගන්නට පෙළඹෙනවා. එහෙත් අපේ අසරණකම කොතරම් ද කීවොත් ඒ කිසි දෙයක සත්‍යාසත්‍යභාවය සොයන්නට අප කැමති වෙන්නේ නැහැ.

එහෙත් බුදු රජාණන් වහන්සේ "ධජග්ග" නම් වූ දේශනාවේ දී දෙවියන් ගැන අපුරු රහසක් හෙළි කළා. එනම් කෙලෙස් සහිත මානසික තත්වයකින් සිටින ඒ දෙවියන් පවා හදිසි ආපදාවල දී අසරණ ව, තැතිගෙන කම්පනයට පත් ව පළා යන බවයි. ඉතින් අප ඉතාමත් හය පක්ෂපාත ව පිහිට ඉල්ලා සිටින දෙවියනුත් අප සේ ම අසරණ වෙත් නම්, තැති ගනිත් නම්, පළායත් නම්, එබඳු පිරිසකගෙන් අප බලාපොරොත්තු වන රැකවරණය ලබා ගත හැකි යයි සිතීම මූලාවක් නොවේ ද? මින් කියැවෙන්නේ දෙවියන් නැතැ යි නොවේ. ඔවුන් ද අප

මෙන් ම අනාරක්ෂිත බවයි. එහෙත් අප යහපත් ක්‍රියාවක් කළ විට දෙවියන්ට ද එම පින් අනුමෝදනා කිරීම සත්පුරුෂ උතුමන් විසින් සම්මත ඉතා හොඳ පැරැණි සිරිතකි.

එහෙත් මේ ජීවිතයේ අපට මහත් සේ පිහිට උපකාරය පිණිස පවතින උත්තම දේ තෝරා බේරා ගැනීමේ හැකියාව අපට තිබිය යුතුය. නුවණින් සලකා යමක් අවබෝධ කර ගැනීමේ හැකියාව අපට තිබිය යුතුය. උත්තම මුනිවරුන්ගේ දහම් අසා දැන ගත යුතුය.

ජීවිතය පිළිබඳ දේශනා කළ නොයෙක් ශාස්තෘවරු ලෝකයේ කලින් කලට පහළ වෙනවා. ඒ අතර ජීවිතය පිළිබඳ ඉතාමත් පැහැදිලි, ඉතා ම තර්කානුකූල, ඉතා ම නිදහස් චින්තනයක් ඇති මනුෂ්‍යත්වය ඉහළින් ම සැලකූ අප ගේ ශාස්තෘ වූ භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ තුන් ලොවට ම ඉහළින් වැඩසිටි සේක. තමන් වහන්සේ කුමන ගති ස්වභාවයකින් යුක්තව සිටින්නේ ද යන වග මෙසේ පෙන්වා දෙන සේක.

“මහණෙනි, අරහත් වූ සම්මා සම්බුදු වූ, තථාගතයන් වහන්සේ සියලු ආශාවලින් මිදී සිටිති. සියලු ද්වේශයෙන් මිදී සිටිති. සියලු මායා මෝහයෙන් මිදී සිටිති. එහෙයින් කිසිදු භයක් නැත. කිසිදු තැති ගැනීමක් නැත. කිසිදු මානසික කම්පනයක් නැත. කිසිසේත් පළා යන්නේ නැත. අභීතයහ. අකම්පිතයහ.”

(ධර්මග සූත්‍රය - සංයුක්ත නිකාය)

පින්වතුනි, මොන තරම් ආශ්චර්යයක් ද බලන්න මේ ලෝකයේ වෙන කවර නම් ශාස්තෘවරයෙක් ද, තමන් මුළුමණින් ම කෙලෙසුන්ගෙන් නිදහස් වුණා කියා අභීත ව ප්‍රකාශ කළේ? එබඳු උත්තරීතර තත්වයකට පත් වූ

සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ හැර වෙන කෙනෙක් මනුලොව තබා දෙවිලොව, බ්‍රහ්මලොව හෝ කෙසේ නම් ලබන්නට ද? වරෙක උන්වහන්සේ තම කාරුණිකත්වය ගැන මෙසේ වදාළ සේක.

“මහණෙනි, මේ ලෝකයේ මිනිසුන්ටත්, දෙවියන්ටත්, වඩාත් අනුකම්පා කරන්නේ, වඩාත්ම උදව් උපකාර කරන්නේ, වඩාත්ම ආදරය කරන්නේ, එකම එක්කෙනෙකි. ඒ වෙන කිසිවකු නොව සියලු කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුණු සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ ය.”

(අංගුත්තර නිකාය - 01)

මේ ලෝකයට මෙබඳු වූ සම්බුදු උතුමෙකු ගේ පහළ වීම නිතර සිදුවන දෙයක් නොවේ. එයයි මුළු මහත් ලෝකයේ සිදු වූ ඉතා ම දුර්ලභ සිද්ධිය. අතිශයින් ම කලාතුරකින් සිදුවන සිද්ධිය. ඒ බව උන්වහන්සේ විසින් ම මෙසේ පෙන්වා දී තිබෙනවා.

“මහණෙනි, සම්මා සම්බුද්ධ යනු මේ ලෝකයේ පහළ වූ ඉතාමත් ආශ්චර්ය වූ මනුෂ්‍යයා ය. මහණෙනි, සම්මා සම්බුද්ධත්වයට පත් වූ උතුමෙකු පහළ වූවා යනු අඥානකම නැමැති අන්ධකාරය දුරු කරන ප්‍රඥාලෝකයේ පහළවීම යි. මායා වංචා පිරි ගිය අසත්‍යයේ කඩකුරාව ඉරා දමන සත්‍යයේ උදාවයි. දුක් දොමනස් දුරු කරන සෙත ශාන්තියේ උදාවයි. සියළු මානසික වහල් බැම්බලින් මිදුණු සනාතන විමුක්තියේ උදාවයි. සැනසිලි මග හඳුනාගත් සෝවාන් වූ තථාගත ශ්‍රාවකයන් ගේ පහළ වීමයි. ධර්මය හඳුනාගෙන විමුක්තිය උදෙසා කැපවී කෙලෙස් සංසිද්වා ගත් සකාදාගාමී තථාගත ශ්‍රාවකයන්ගේ පහළ වීමයි. රාගයත් ද්වේෂයත් සදහට ම සිතෙන් ඉවත්

කරගත් අනාගාමී වූ (නැවත කාම ලෝකයට නො පැමිණෙන) තථාගත ශ්‍රාවකයින්ගේ පහළ වීමයි. සියලු කෙලෙසුන්ගෙන් මිදී සදාකාලික සැපය වූ නිර්වාණය අවබෝධ කිරීමෙන් රහත් වූ තථාගත ශ්‍රාවකයින්ගේ පහළ වීමයි. මෙසේ මහණෙනි, සම්මා සම්බුදු කෙනෙකුගේ පහළ වීම දෙවි මිනිසුන්ගේ භාග්‍යය උදාවීමකි.”

(අංගුත්තර නිකාය 01)

මොහොතක් හිතා බලන්න. මොනතරම් දුර්ලභ මොහොතක් ද අපට උදා වී තිබෙන්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ඒ සුවිශේෂ ආධ්‍යාත්ම බලය විශ්මයජනකයි. මුළු මහත් විශ්වය පුරා ම කිසිදු බාධාවකින් තොරව තම ධර්මය පැතිරවීමේ හැකියාව උන්වහන්සේ තුළ පැවතුනා. ආනන්ද හිමියන් සමග ඒ ගැන වදාලේ මෙහෙමයි.

“ආනන්ද, අපට පායන හිරු සඳුගෙන් දහසක් ග්‍රහලෝක එළිය වෙනවා. එවැනි වක්‍රාවාට දහසක් තිබෙනවා. ඒ සා පැතිරී ගිය මුළු මහත් විශ්වය පුරා ම තථාගතයන් වහන්සේට ආලෝක තරංග යැවිය හැකිය. පිටසක්වල ජීවීන්හට ඒ ආලෝක ධාරා හොඳින් හඳුනාගන්නට පුළුවන්. ඒ ආලෝක තරංග ඔස්සේ තථාගතයන්ට ශබ්ද තරංග සම්ප්‍රේෂණය කළ හැකියි. ඒ ශබ්දයන් ද ඔවුන් හඳුනාගන්නවා.”

(අංගුත්තර නිකාය 03)

විශ්මයජනක වූ අපූර්ව වූ ආධ්‍යාත්මික ශක්තියකි, උන්වහන්සේ තුළ වූයේ. එමෙන් ම එපමණ පිච්ඡුරු, එපමණ නො කැළැල්, එපමණ ශාන්ත, එපමණ ගාමිහිර, එපමණ උදාර වර්තයක් වෙන කවරෙකු තුළ දකින්න ද? මේ ලෝකයට ඉතා ම අවශ්‍ය වූ ආදරය, කරුණාව, දයානුකම්පාව, ඉවසීම, නිහතමානී බව, වංචාවෙන් තොර

වීම, බුද්ධිමත් බව, තැනට සුදුසු නුවණ, තීක්ෂණ ප්‍රඥාව ආදී උත්තම ගුණයන්ගෙන් ඒ ජීවිතය පිරී ගොස් තිබුණා.

සිවුරකින් ගත වසාගත්, ලද අහරින් යැපුණු, වාමී ලෙස දිවි ගෙවූ, මේ උත්තම මනුෂ්‍ය රත්නයේ අභිමානවත් ජීවිතයට අන්‍යාගමික මිත්‍යාදෘෂ්ටිකයන් පමණක් නොව, උන්වහන්සේගේ ම ඇතැම් අඥාන ශ්‍රාවකයන් පවා ඊර්ෂ්‍යා කළා. දේවදත්ත නැමැති ශ්‍රාවකයෙක් උන්වහන්සේගේ ජීවිතය විනාශ කරන්නට නොයෙක්වර මහන්සි ගත්තා. වරෙක නාලාගිරි නම් වණ්ඩ හස්ති රාජයාට රා පොවා මත්කොට උන්වහන්සේ ළඟට එව්වා. වරෙක වර පුරුෂ ඝාතක කණ්ඩායම් එව්වා. ඒත් ඒ සියල්ල අසාර්ථක වුනා. අවසානයේ දී දෙවිදත් තීරණය කළේ සියතින් මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ ගේ උදාර ජීවිතය ඝාතනය කරන්නටයි.

එදා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විවේක සිතින් ගිපුකුළු පව්ව පාමුල සක්මන් කරමින් සිටියා. හොරෙන් ම එම පර්වතය මුදුනට නැග ගත් දෙවිදත් මහත් වූ කළු ගලක් උන්වහන්සේගේ හිසමතට හෙලුවා. ඒත් එතන දී පුදුමාකාර භාස්කමකි සිදු වූයේ. උන්වහන්සේව ඒ අනතුරෙන් රැකගන්නට කිසිම මනුෂ්‍යයෙක් අසල සිටියේ නැහැ. කිසි දෙවියෙක් අසලක සිටියේ නැහැ. එහෙත් හිත් පිත් නැති මේ මහ පොළොව වහාම ක්‍රියාත්මක වුණා. සැණෙකින් විශාල ගලක් පොළොවෙන් මතු වී අර ගල වළකා දූම්මා. බාහිර උපක්‍රමයකින් උන්වහන්සේව ඝාතනය කළ නො හැකි බව නැවත වරක් ලොවට ම ප්‍රත්‍යක්ෂ වුණා.

එහෙත් මේ සිද්ධිය, උන්වහන්සේට මුළු හදවතින් ම ආදරය කළ ශ්‍රාවකයින්ට මහත් වේදනා ගෙන දෙන්නක්

වුණා. ඔවුන් කම්පනයෙන් සිටිනු දුටු අකම්පිත සිත් ඇති බුදුරජාණන් වහන්සේ තම ජීවිතයේ ආශ්චර්යවත් ලක්ෂණයක් මෙසේ හෙළි කළ සේක.

“මහණෙනි, කම්පා වන්නේ මන්ද? කලබල වන්නේ මන්ද? තැනි ගන්නේ මන්ද? නැත. ඔබ කම්පා නො විය යුතුය. බිය නො විය යුතුය. තැනි නො ගත යුතුය. බාහිර ආරක්ෂාවක කිසිදු අවශ්‍යතාවයක් නොමැත.

මහණෙනි, එසේ ම දැනගන්න. තථාගතයන් වහන්සේගේ ජීවිතය නිමවන්නේ බාහිර උපක්‍රමයකින් නොව, තම කැමැත්තෙන් ගත් තීරණය පරිදි ය. ඉතා ම සිහි නුවණින් ය. ශාන්ත ලෙස ය.

තුන්ලොව ඇති අසමසම, අසභාය පාරිශුද්ධ නායකත්වය උන්වහන්සේ ය. උන්වහන්සේගේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය පමණක් නොවේ. ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය ද අසභාය ය. චේරංජ නම් වංශවත් මිනිසෙකුට මේ බව උන්වහන්සේ ම පැහැදිලි කළහ.

බ්‍රාහ්මණය, උපමාවකින් කියතොත් මේ ජීවිත බිත්තර සමූහයක් වැන්න. අඥානකම නැමැති ගණ කටුවෙනුයි, ඒ බිත්තර සැකැසී තිබෙන්නේ. මුළුමුනින් ම ඒ කටුවට හිර වෙලයි පවතින්නේ.

බ්‍රාහ්මණය, අඥානකම නැමැති හාත්පස වෙළා ගත් ඒ සන කටුව මගේ උත්සාහයෙන් ම ප්‍රඥාව නම් වූ නියසිලෙන් සිදුරු කොට එළියට පැනගත් පළමු තැනැත්තා මම වෙමි. එහෙයින් බ්‍රාහ්මණය මගේ ම බුද්ධියෙන් ද ස්වෝත්සාහයෙන් ද ගුරුපදේශ රහිතව ධර්මාවබෝධ කළ හෙයින් මම වනාහී ලොවට ජ්‍යෙෂ්ඨ ද වෙමි. ශ්‍රේෂ්ඨ ද වෙමි.”

ඉතින් පින්වතුනි, බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ අසලටවත් පැමිණී වෙන කෙනෙක් මේ ලෝක ධාතු වේ කෙසේ නම් සොයන්නට ද? මෙබඳු උත්තමයෙකු අප ගේ අධ්‍යාත්මික නායකයාණන් ලෙස තෝරා ගෙන සිටීමට තරම් අප වාසනාවන්ත වීම ගැන අපමණ සතුටු වෙමු. සැබැවින් ම අපි අන්‍යාගමික, අන්‍යනිර්ථකයන්ගේ ශ්‍රාවකයන් නො වෙමු. අපි කවුරුත් ඉතා ම ආදරයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ සරණ ගිය උන්වහන්සේගේ ම ශ්‍රාවකයන් වෙමු. උන්වහන්සේ අවබෝධයෙන් යුතුව වදාළ ධර්මයත්, උන්වහන්සේගේ ශ්‍රාවක වූ මාර්ග-ඵල ලාභී ආර්යයන් වහන්සේලාත් යන මේ තෙරුවන සරණ ගියෙමු. එක් වතාවක් පමණක් නොවේ. දුතියමිපි, තතියමිපි කියමින් තුන් වතාවක් ම සරණ ගියෙමු. මෙසේ යම් කෙනෙක් මුළු හදවතින් ම, හිතට එකඟව අවංක ව තෙරුවන් සරණ යාම ගැන උන්වහන්සේ ම පැහැදිලි කළ සේක.

“ආනන්දය, ඔය සඳුන් සමන් ආදී මල්වලින් හමන සුවඳ හමා යන්නේ යටි සුළඟට පමණ යි. එහෙත් ඔබ මෙය දන්නවා ද? මුළු හදවතින් ම තෙරුවන් සරණ ගිය ශ්‍රාවකයා ගේ ගුණ සුවඳ දෙවිලොවට ම පවා හමා යනවා. දෙවිලොව දෙවියන් ඒ ගැන මේ විදිහට කතා වෙනවා.

පින්වත්නි, බලනු මැනවි, මිනිස් ලොව බුද්ධිමත් මිනිසුන්ගේ අසිරිය. අසවල් ගමේ අසවල් නම් ඇති අසවල් ස්ත්‍රීන්, අසවල් පුරුෂයන් මුළු හදවතින් ම බුදුන් සරණ ගිහිනි, දහම් සරණ ගිහිනි, සඟුන් සරණ ගිහිනි, සැබැවින් ම ඒ මනුෂ්‍යයන් වාසනාවන්තයි.”

(අංගුත්තර නිකාය 03)

ජීවිතයේ අනුගමනය කිරීම සඳහා තමන් තෝරා ගන්නා ධර්මය තමාට ඉතා ම තදින් බලපාන බව

උන්වහන්සේ හොඳින් දැන සිටි සේක. ඒ නිසා උන්වහන්සේ නිතරම වදාළේ කෙනෙකු අනුගමනය කළ යුත්තේ වඩාත් විසිතුරු දේ නොව වඩාත් පිවිතුරු දේ බවයි. තෙරුවන් සරණ යාම යනු පරම පිවිතුරු දෙයකි.

“ආනන්දය, යම් කෙනෙක් තම දෙමව්පියන්ට ආදරේ නම් දූ දරුවන්ට සේනවන්ත නම්, හිතමිතුරන්ට සානුකම්පිත නම් ඔහු කළ යුතු පාරිශුද්ධ දෙයක් තිබේ. එනම් ඔවුන්ට ඉතා ම පැහැදිලි ලෙසත්, ස්ථිර ලෙසත් තෙරුවන් සරණ යන හැටි කියා දීම යි. මුළු හදවතින් ම සමාදන් කරවීම යි.

මහණෙනි, යමෙක් පාරිශුද්ධ සන්තානයක් ඇති තථාගතයන් වහන්සේගේ සම්බුද්ධත්වය මුළු හදවතින් ම පිළිගනී ද, අදහා ගනී ද, නිසැක බවට පත්වෙයි ද, එය ඔහුට සැනසීම ලබා දෙන පළමු වන මහා පුණ්‍ය ගංගාව යි. කුසල ගංගාව යි.”

(අභිසන්ද සූත්ත - ස.නි. 05)

“මහණෙනි, යමෙක් වනාහී තථාගතයන් වහන්සේගේ සම්බුද්ධත්වය නො පිළිගනී ද, නො අදහා ගනී ද සැක කරයි ද, ඔහු දිළින්දෙකි. ආධ්‍යාත්ම දිළින්දෙකි.”

(ඉභා සූත්ත - අං.නි. 5)

“එහෙත් මහණෙනි, යමෙක් මුළු හදවතින් ම තෙරුවන් සරණ ගියේ නම්, තථාගතයන් වහන්සේගේ සම්බුද්ධත්වය මුළු හදවතින් ම අදහා ගනී නම්, ඒ අවංක ශුද්ධාවන්තකම ඔහු සතු මහා ධන සම්පත යැ යි කියමි.”

(චිත්ථක ධන සූත්ත - සං.නි. 5)

වරෙක උන්වහන්සේගේ ළඟ ම ඥාතිවරයෙක් වූ ශාක්‍යවංශික මහානාම තෙමේ අවංක ශ්‍රාවකයෙකුගේ

ශ්‍රද්ධාව ගැන කියා දෙන ලෙස උන්වහන්සේගෙන් ඉල්ලා සිටියා. එහිදී උන්වහන්සේ විස්තර කළේ මේ ආකාරයටයි.

“මහානාම, සැබෑ ලෙස තෙරුවන් සරණ ගිය ශ්‍රාවකයා තුළ පැවතිය යුත්තේ මෙන්ම මේ ආකාරයේ ශ්‍රද්ධාව කී.

ඔහු තථාගතයන් වහන්සේගේ සම්බුද්ධත්වය මුළු හදවතින් ම අදහා ගනී. එනම් ඔහු නොයෙක් අයුරින් සම්බුදු ගුණ හඳුනා ගනී. ඒ මෙසේ ය.

ඒ භාග්‍යවත් බුදු රජාණන් වහන්සේ මේ මායා මෝහ ජාලය සිදු දමා සියලු රාග-ද්වේෂ-මෝහ ආදී කෙලෙස් වලින් මුළුමනින් ම මිදුණු බව (අරහං) මුළු හදවතින් ම පිළිගනී.

උන්වහන්සේ ගුරුපදේශ රහිත ව ස්වකීය බුද්ධියෙන් හා චිරයයෙන් යුතුව සියල්ල අවබෝධ කළ බව (සම්මා සම්බුද්ධ) මුළු හදවතින් ම පිළිගනී.

උන්වහන්සේ ඉතා ම පිවිතුරු සීලයෙකින් යුතුව සමාධිමත් සිතකින් යුතුව, අඥානකම දුරු කොට විද්‍යාව පහළ කරගත් බව (විජ්ජාවරණ සම්පන්න) මුළු හදවතින් ම පිළිගනී.

උන්වහන්සේ පැහැදිලිව ම විමුක්තිය උදෙසා වෙහෙස මහන්සි වී ඒ විමුක්තිය සාක්ෂාත් කළ බව (සුගත) හදවතින් ම පිළිගනී. උන්වහන්සේ මෙලොව පමණක් නොව, අපායේ ද, දිව්‍ය ලෝකයේ ද, බ්‍රහ්ම ලෝකයේ ද, මුළු මහත් විශ්වයේ ම රහස් සොයා ගත් බව (ලෝකවිදු) මුළු හදවතින් ම පිළිගනී.

විමුක්තිය සලසා ගැනීමට පින් තිබෙන ඕනෑම මිනිසෙකුට හෝ දෙවියෙකුට හෝ බ්‍රහ්මයෙකුට හෝ ඒ

මග පෙන්වා දී ඔහුට විමුක්තිය සලසා දිය හැකි බව (අනුන්තර පුරිසදම්ම සාරථී) මුළු හදවතින් ම පිළිගනී.

උන්වහන්සේ දෙවියන්ගේත්, මිනිසුන්ගේත් එක ම හා උත්තම ආදරණීය ගුරුවරයා බව (සත්ථා දේවමනුස්සානං) මුළු හදවතින් ම පිළිගනී.

උන්වහන්සේ මහත් වූ කැපවීමකින් යුතුව අවබෝධ කළ ධර්මය, සඟවා නො ගෙන සතුවින් බෙදා දුන් බව (බුද්ධ) මුළු හදවතින් ම පිළිගනී.

එක ම එක මිනිසෙකු තුළ තිබෙන මේ සා ආශ්චර්යවත් ගුණ සමූහයක් ඇති කර ගැනීමේ භාග්‍යවන්තයා උන්වහන්සේ පමණක් බව (භගවා) මුළු හදවතින් ම පිළිගනී.

මහානාමය, යමෙක් මෙන්න මේ ආකාරයට සම්බුද්ධ ගුණ හඳුනා ගනී ද එය ඔහුගේ සැබෑ ම ශ්‍රද්ධාවකි.”

පින්වතුනි, අපිත් මුළු හදවතින් ම තෙරුවන් සරණ යමු. වෙන කිසි කෙනෙක් හෝ වෙන කිසිදෙයක් සරණ නො යමු. මේ ලෝකයේ වඩාත් අවංක, වඩාත් ම සිලවන්ත, වඩාත් ම ඤාණවන්ත, වඩාත් ම කරුණාවන්ත, වඩාත් ම බුද්ධිමත්, උත්තම වූ ඒ භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ සරණ යාම තරම් වෙන උත්තම දෙයක් කොයින් ලබන්නට ද? අවබෝධයෙන් යුතුව තෙරුවන් සරණ යාමෙන් සාර්ථක වන්නේ මෙලොව ජීවිතය පමණක් නොවේ. පරලොව ජීවිතය ද ඒකාන්තයෙන් ම සැනසිලි දායක වනු ඇත. ඔහු කිසිසේත් නරක තැනක නූපදී. ඒ බව සම්බුදු මුවින් ම වදාළ තැන් තිබේ.

“මහානාමය, යම්කිසි කෙනෙක් දිගු කලක් මුළුල්ලේ හදවතින් බුදුන් සරණ ගියේ නම්, මුළු හදවතින් ම දහම්

සරණ ගියේ නම්, මුළු හදවතින් ම ඒ ශ්‍රාවකත්වය සරණ ගියේ නම් ඒ සැදුහැවත් තරාගත ශ්‍රාවකයා කෙසේ නම් නරක තැනක උපදින්නද?”

(සර්කානි සූත්‍රාන - සං.නි. 5)

එසේ නම් දැන් අපට ඉතා ම පැහැදිලි ය, අපගේ ජීවිතයේ සියළු දුක් පහකොට, සියළු ධේරුයයන්, සැනසීමක්, භාග්‍යයන්, සලසා දිය හැකි උත්තමයෙක් සිටී. උන්වහන්සේගේ සම්බුදු බලය ඉතා ම ආශ්චර්ය ය, අවිත්තනීය ය. මුලු මහත් විශ්වය පුරා ම බලපවත්වයි.

ඉතින් ඔබටත් ඒ උදාර ශක්තියේ පිළිසරණ ඒකාන්තයෙන් ම ලබා ගත හැකි ය. අපල උපද්‍රවයන්ගෙන් අතුරු අන්තරාවන් ගෙන්, ග්‍රහදොස් නැකැත් දොස්, ආදියෙන් මිදීම පිණිසත් ඒ සම්බුදු පිහිට ම ලබාගත හැකිය.

සියළු ප්‍රාර්ථනා සඵල කර ගැනීම පිණිසත් අපට පීඩා කරන යම්කිසි අතීත කර්ම දෝෂ ඇත්නම් ඒවා ද ඉක්මණින් ම ගෙවා දමා සැප විපාක දෙන කුසල කර්ම උපදවා ගැනීම පිණිසත්, ඒ සම්බුදු පිහිට ම ලබා ගත හැකිය.

සමායක් දෘෂ්ටික බෞද්ධ දේව මණ්ඩලයේ ආශිර්වාදයත්, අනුග්‍රහයත් ලබා ගනු පිණිස, ඒ සම්බුදු පිහිට ම ලබා ගත හැකිය. එපමණක් නොවේ, සදහට ම සංසාරික දුක් නිමා කොට මාර්ග ඵල පිළිවෙලින් ලබා අමා මහ නිවන් සුව අවබෝධ කර ගැනීම පිණිසත්, ඒ සම්බුදු පිහිට ම ලබා ගත හැකිය.

සාදු! සාදු!! සාදු !!!

කුක්කුරවතිය

සූත්‍රය

**(සුභඛ වෘත්තය ගැන වදාළ
දෙසුම)**

මජ්ඣිම නිකාය 2 (ගභපති වර්ගය)

කුක්කුරවතිය සූත්‍රය

තමස්කාර වේවා බුදුරුවනට සැමදා බුදු හිමි

සරණ යමි

තමස්කාර වේවා දුර්වලතට සැමදා සැදහිමි

සරණ යමි

තමස්කාර වේවා සැඟරුවනට සැමදා මහ සැඟ

සරණ යමි

තමස්කාර වේවා තුණුවනට සැමදා තිසරණ

සරණ යමි

ශ්‍රද්ධාවන්ත පිත්වතුනි,

දැන් අපි ඉගෙන ගන්නේ මජ්ඣිම නිකායට අයිති උතුම් බුද්ධ දේශනාවකි. මේ දේශනාවේ නම කුක්කුරවතිය සූත්‍රය. මේ දේශනාව කරන කාලයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ සිටියේ කෝලිය ජනපදයේ හලිද්ධ වසන කියන නියමි ගමේ.

ඒ කාලෙ යාලුවො දෙන්නෙක් හිටියා පුණ්ණ, සේනිය කියල. පුණ්ණ හරකෙකුගේ වෘත්ත සමාදන් වෙච්ච කෙනෙක්. හරකෙකුගේ වෘත්ත සමාදන් වුනා කියන්නේ හරකෙක් වගේ ජීවත් වෙනවා. එයා කල්පනා කළේ ඒ වගේ ජීවත් වුනා ම නිවන් දැකින්න පුළුවන් කියලයි. සේනිය ඇඳුම් නැතිව ඉන්න කෙනෙක්. එයා බලු වෘත්ත

සමාදන් වෙලා හිටියෙ. ඉතින් මේ දෙන්නා බුදුරජාණන් වහන්සේ මුණගැහෙන්න ආවා. ඇවිදින් ගවයා වගේ ජීවත් වුන කෙනා බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟට ඇවිදින් එකත් පස්ව වාඩි වුණා. බල්ලෙක් වගේ ජීවත් වුන සේනිය බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟට ඇවිත් (බල්ලෙක් නිදාගන්න කළින් කරනව වගේ) වට්ට කැරකිලා වාඩිවුනා. මේ දෙන්නා ආගිය තොරතුරු කතා කරල පුණ්ණ සේනියව පෙන්නල බුදුරජාණන් වහන්සේට මෙහෙම කිව්වා.

“ස්වාමීනී භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මේ වස්ත්‍ර නැති සේනිය බලු වෘතය සමාදන් වෙලා ඉන්නේ. හරි දුෂ්කර ක්‍රියාවක් මෙයා කරන්නේ. බොහෝ කාලයක් වෙනව මෙයා මේ වෘතය සමාදන් වෙලා. මෙයා මරණින් මත්තෙ කොහෙ උපදියි ද?” කියල ඇහුවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ කියනව “පුණ්ණ, අපි ඔය කතාව අමතක කරල දාමු. මගෙන් ඔය ප්‍රශ්නය ආයෙත් අහන්න එපා!” කියල. එතකොට පුණ්ණ ආයෙමත් ඒ ප්‍රශ්නය ම බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් අහනව. බුදුරජාණන් වහන්සේ ආයෙමත් “පුණ්ණ, අපි ඔය කතාව අමතක කරල දාමු. මගෙන් ඔය ප්‍රශ්නය ආයෙත් අහන්න එපා!” කියල පිළිතුරු දුන්නා. පුණ්ණ තුන්වෙනි වතාවෙන් ඒ ප්‍රශ්නය ම ඇහුවා. එතකොට බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළා “දැන් මම ඔබට කිවුව ඔය ප්‍රශ්නය පැත්තකට දාන්න. ඕක මගෙන් අහන්න එපා කියල. ඒ කියද්දි කියද්දි ඔබ මගෙන් අහනවා. ඒ නිසා මට පිළිතුරු දෙන්න සිද්ධ වෙනවා” කියල.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළා, “පුණ්ණ, මේ ලෝකේ ඇතැම් අය බලු වෘතය සමාදන් වෙනවා. බලු වෘතය සමාදන් උනාට පස්සේ අඩු නැතිව මෙයා බල්ලෙකුගේ ජීවිත රටාව ගැන කල්පනා කරල (කුක්කුර

චිත්තං භාවේති සුනඛ චිත්තය තමයි වඩන්නේ. (කුක්කුරා කප්පන් භාවේති) සුනඛයෙකුගේ ආකල්ප තමයි වඩන්නේ. මේ ආකාරයට බල්ලෙකුගේ ඇවතුම් පැවතුම් තමයි මෙයා වඩන්නේ. මේ ආකාරයට බල්ලෙකුගේ ආකාරයට සිල් වඩල, සුනඛයෙකුගේ සිත වඩල, සුනඛයෙකුගේ ආකල්ප වඩල, සුනඛයෙකුගේ හැසිරීම් රටාව වඩල මරණයෙන් මත්තේ සුනඛයන් අතර උපදිනවා.”

බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාලා, “එහෙම ජීවිතයක් ගෙවමින් එයා කල්පනා කරනව නම්, මගේ මේ සීලයෙන්, මගේ මේ වෘතයෙන්, මගේ මේ තපසින්, මගේ මේ වැඩපිළිවෙලින් මම දිව්‍ය ලෝකයට යනව; දෙවි කෙනෙක් වෙනව කියල; ඒක එයාගේ මිත්‍යා දෘෂ්ටිය. (මිච්ඡා දෘෂ්ටිකස්ස කෝ අභං පුණ්ණ, ද්විත්තං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතීං වදාමි) මිත්‍යා දෘෂ්ටික කෙනෙකාට තියෙන්නේ උපත් දෙකයි. ඒ දෙකෙන් එකක් කරා එයා යනව. (නිරයං වා) එක්කෝ නිරයට යනවා. (නිරච්ඡාන යෝනි) එක්කෝ තිරිසන් යෝනියේ උපදිනවා.”

බලන්න බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය. තවදුරටත් කියනව, එතරම් බලවත් ලෙස මිත්‍යා දෘෂ්ටියට බැඳුනේ නැත්නම්, එයා තිරිසන් යෝනියේ විතරක් උපදිනවා. මිත්‍යා දෘෂ්ටිය බලවත් ව පිහිටුවා ගත්තොත් කෙලින් ම නිරයේ.

මෙහෙම කිව්ව ම සේනිය අඬන්න පටන් ගත්තා. කඳුළු වගුරුවන්න පටන් ගත්තා. මේ යහපත් දෙයක් වෙනවා කියල කරගත්තු දෙය. මෙයා අඬ අඬ ඉන්න කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කියනව “ඒකනේ පුණ්ණ මම කිව්වෙ මේ කාරණය අහන්න එපා කියල”

එතකොට සේනිය අහනව, “ස්වාමීනී භාග්‍යවතුන් වහන්ස, දැන් මේ බලු වෘත්තය සමාදන් වෙලා ඉන්න මා ගැනයි ප්‍රකාශ කළේ. කෝලිය පුත්‍රයෙක් වුන මේ පුණ්ණන් බොහෝ කාලයක් තිස්සේ ගෝ වෘත්තය (ඒ කියන්නේ හරකෙක් වගේ වෘත්තය) සමාදන් වෙලා ඉන්නවා. මෙයා මරණින් මත්තේ කොහේ උපදියි ද?” එතනදී ත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළා “සේනිය, ඔය කාරණය මගෙන් අහන්න එපා.” කියල. දෙවෙනි වතාවෙන්, තුන්වෙනි වතාවෙන් ඔය කාරණය ම ඇහුවා. එතකොට බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළා “දැන් මම ඔබට කිවුව ඔය ප්‍රශ්නය මගෙන් අහන්න එපා කියල. ඒ කියද්දී කියද්දී ඔබ මගෙන් අහනවා නම් මට පිළිතුරු දෙන්න සිද්ධ වෙනවා” කියල.

“සේනිය, මේ ලෝකෙ යමෙක් හරකෙකුගේ හැසිරීම් වඩනව. සීලයත් වඩනවා. ගව චිත්තයත් වඩනවා. ගව ආකල්පය වඩනවා. මේ ආකාරයට ජීවත් වුනාට පස්සේ එයා මරණින් මත්තේ ගවයෙක් වෙලා උපදිනවා.” කියල වදාළා. “එහෙම ජීවිතයක් ගෙවමින් එයා කල්පනා කරනව නම්, මගේ මේ සීලයෙන්, මගේ මේ වෘත්තයෙන්, මගේ මේ තපසින්, මගේ මේ වැඩපිළිවෙලින් මම දිව්‍ය ලෝකයට යනව; දෙවි කෙනෙක් වෙනව කියල; ඒක එයාගේ මිත්‍යා දෘෂ්ටිය. මිත්‍යා දෘෂ්ටික කෙනෙකුට තියෙන්නේ උපත් දෙකයි. ඒ දෙකෙන් එකක් කරා එයා යනව. එක්කෝ නිරයට යනවා. එක්කෝ තිරිසන් යෝනියේ උපදිනවා. එතරම් බලවත් ලෙස මිත්‍යා දෘෂ්ටියට බැඳුනේ නැත්නම්, එයා තිරිසන් යෝනියේ විතරක් උපදිනවා. මිත්‍යා දෘෂ්ටිය බලවත් ව පිහිටුවා ගත්තොත් කෙලින් ම නිරයේ උපදිනවා”

මෙහෙම කිව්ව ම පුණ්ණ ත් අඬන්න පටන් ගත්තා. අවුරුදු ගාණක් තිස්සේ මේ කරපු වැඩේ පුස්සක් කියල මේගොල්ලෝ දැනගෙන හිටියෙ නෑ. ඒ නිසා දැන් දෙන්නම අඬන්න පටන් අරන් දෙන්නම කියනවා, “ස්වාමීනී භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අපි මේවා බොහෝ කාලයක් තිස්සේ පුරුදු කරගෙන ආවේ. ඉතින් භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අපි මේවා අතැරල දාන්න කැමතියි. අපිට මේවා අතැරල දාන්න හැකිවෙන ආකාරයට ධර්මයක් දේශනා කරන සේක්වා” කියල ඉල්ලා හිටිය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා “(චත්තාරි මානි පුණ්ණ, කම්මානි) පුණ්ණ, කර්ම හතරක් තියෙනවා. (මයා) මා විසින්, (ස්වයං අභිඤ්ඤා) ස්වකීය තමන් වහන්සේ විසින් ම උපදවාගත් ඤාණයෙන් (සච්චිකත්වා) ප්‍රත්‍යක්ෂ වශයෙන් අවබෝධ කරල (පච්චේදිතානි) ප්‍රකාශ කරල තියෙනවා කර්ම හතරක්”

1. (අත්ති පුණ්ණ කම්මං) පුණ්ණ, කර්මයක් තියෙනවා, (කණ්භං) කලු කර්ම. (කණ්භ විපාකං) කලු විපාක ඇති කර්මයක් තියෙනවා.
2. (අත්ති පුණ්ණ කම්මං) පුණ්ණ, තවත් කර්මයක් තියෙනවා, (සුක්කං) සුදු කර්ම. (සුක්ක විපාකං) සුදු විපාක තියෙනවා.
3. (අත්ති පුණ්ණ කම්මං කණ්භ සුක්කං) පුණ්ණ, තවත් කර්මයක් තියෙනවා, කලු සුදු කර්මයක්. (කණ්භ සුක්ක විපාකං) කලු සුදු විපාක තියෙනවා.
4. (අත්ති පුණ්ණ කම්මං අකණ්භං, අසුක්කං) පුණ්ණ කර්මයක් තියෙනවා, කලුත් නැති සුදුත් නැති.

(අකණ්භ සුක්ක විපාකං) කර්මයක් තියෙනව කලුක් නො වන, සුදුක් නො වන විපාක. ඒ කර්මය (කම්මකර්මයාස සංවත්තති) අන්ත ඒක තමයි කර්මය ක්ෂය වීම පිණිස හේතු වෙන්නේ.

දැන් එහෙම නම් කර්මය ක්ෂය වෙන්නෙ මොකෙන් ද? කර්මයකින්. ඔන්න බුදු රජාණන් වහන්සේ මේ කර්ම එකින් එක විස්තර කරනවා.

1. කලු විපාක ඇති කලු කර්මය

බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළා, “පුණ්ණ, මොකක් ද මේ කලු විපාක ඇති කලු කර්මය කියන්නේ?” යම් කෙනෙක් (සබ්බා පජ්ජං කාය සංඛාරං අභිසංඛරෝති) කාය කර්ම රැස් කරනව වැරදි සහිතව. වැරදි සහිත වූ කාය කර්ම මොනව ද? ප්‍රාණසාතය, සොරකම, වැරදි කාමසේවනය ආදී දේවල්. වැරදි සහිත වචි කර්ම රැස් කරනව. මොනවද වැරදි සහිත වචිකර්ම කියන්නේ? බොරු කීම, කේලාම් කීම, ඵරුෂ වචන කීම, හිස් වචන කීම. ඊළඟට වැරදි සහිත මනෝ කර්ම රැස්කරනව. මොනවද මනසින් කරන වැරදි සහිත මනෝ කර්ම? අනුන්ගේ දේට ආශා කිරීම, ඊර්ෂ්‍යා කිරීම, වෛර කිරීම, ක්‍රෝධ කිරීම, මිත්‍යා දෘෂ්ටි. මේ ඔක්කොම මනසින් කරන වැරදි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළා එයා දොස් සහිත කාය කර්ම කරල, දොස් සහිත වචි කර්ම කරල, දොස් සහිත මනෝ කර්ම රැස් කරල දුක් සහිත ලෝකයක උපදිනව. ඉපදුනාට පස්සේ එයාට ලැබෙන්නේ දුක් සහිත ස්පර්ශ. දුක් සහිත ස්පර්ශයකින් හටගන්නේ දුක් වේදනාවන්. දුක් සහිත ලෝකයේ ඉපිද දුක් විඳින්න පටන්

ගන්නව. ඒව තමයි නිරය. (ඉති කෝ පුණ්ණ, භුතා භුතස්ස උප්පත්තියෝ හෝති) මේ නිසා පුණ්ණ සකස් වීම හේතු කොට ගෙන සකස් වන සත්වයෝ උපදිනව. එතකොට මේ ඉපදීමක් කරා යන්නෙ මොකක් නිසා ද? සකස් වීමක් නිසා. සකස් වීමක් නැත්නම් උපදින්නෙ නෑ. (ඒවං පහං පුණ්ණ කම්ම දායාදා සත්තාති වදාමි) ඒ නිසා පුණ්ණ මම පවසනව සත්වයෝ සිටින්නේ කර්මය දැවැද්ද කරගෙන කියල.

අපි උපදින කොට ම අරගෙන ආව දැවැද්ද. දැන් ඉතින් යන්න ලැස්ති වෙනකොට අරගෙන යන්න තියෙන්නෙන් ඒක. මනසින් හිතපු දේවල්; වචනයෙන් කියපු දේවල්; කයින් කරපු දේවල්. ඒවා විසින් අපිව කොහේ ගෙනියයි ද කියල තීරණයකට එන්න තියෙනව, ඒවා ලිහල බැලුවහම. අපිට හිතා ගන්න පුළුවන් මේ පොදියේ හැටියට නම් අසවල් අසවල් තැනට තමයි යන්න තියෙන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නල දෙනව (ඉදං වුච්චති කම්මං) කාය කර්ම, වචී කර්ම දෙක අයිති සීලයට. දුස්සීලභාවයට තමයි ඒක අයිති. මනෝ කර්ම අයිති දෘෂ්ඨියට. මිත්‍යා දෘෂ්ටියෙන් තමයි ඒක වෙන්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නල දෙනව මේ සීල විපත්තිය හා දෘෂ්ටි විපත්තියෙන් තමයි කෙනෙක් නිරයේ යන්නේ.

2. සුදු විපාක ඇති සුදු කර්මය

ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නල දෙනව සුදු විපාක ඇති සුදු කර්මය. ලෝකයේ කෙනෙක් ඉන්නව නිදොස් වූ කාය කර්ම රැස් කරන, නිදොස් වූ කාය කර්ම කියන්නෙ ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළකිල, සොරකමින් වැළකිල, වැරදි කාම සේවනයෙන් වැළකිල හරිම පිරිසිදු ජීවිතයක් එයා ගෙවනව. නිදොස් වූ වචී කර්මයන්ගෙන් යුක්තව

වාසය කරනව. බොරු කියන්නෙ නෑ. කේලම් කියන්නෙ නෑ. ඵරුෂ වචන කියන්නෙ නෑ. හිස් වචන කියන්නෙ නෑ. එතකොට එයා වචනයෙන් පිරිසිදු කෙනෙක්. නිදොස් වූ මනෝ කර්ම කියන්නෙ මනසින් නිදොස් වූ ජීවිතයක් ගෙවනව. මනසින් පිරිසිදු ජීවිතයක් ගෙවන්නේ කොහොම ද? අකුසල ධර්මයන් මනසේ හට ගන්න නොදී මෙහිත්‍රියෙන් යුක්තව, කරුණාවෙන් යුක්තව, වාසය කරනව.

මේ ආකාරයට ගත කරන එක්කෙනා දුක් නැති ලෝකයක උපදිනව. එතකොට හේතුවකට අනුව තමයි කෙනෙක් උපදින්නේ. අපිට කියන්න බැහැ මේ කෙනා දෙමව්පියන්ට සැලකුවා, ඥාතීන්ට සැලකුවා, පවුලට සැලකුවා, ගමට සැලකුවා, රටට සැලකුවා, ඒ නිසා මෙයා සුගතියේ. එහෙම කාටවත් කියන්න බැහැ. සුගතියේ හෝ දුගතියේ යන්නේ කර්මය අනුවයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා දෙනවා, දුක් නැති ලෝකයේ ඉපදුනාට පස්සේ, එයාට ලැබෙන්නේ දුක් නැති ස්පර්ශ. දුක් නැති ස්පර්ශ ලැබෙන කොට ඒ ස්පර්ශයෙන් හට ගන්නේ මොකක් ද? සැප වේදනාවක්. (වේදේනි ඒකාන්ත සුඛං) ඒකාන්ත සැපයක් විදිනව, කොහොම ද? සුභකිණ්ණ දෙවියෝ වගේ. “පුණ්ණ, මෙන්න මේ සකස් වන ආකාරයටයි සත්වයා උපදින්නේ” (යං කරෝති තේන උපපජ්ජති) යමක් කරයි නම් ඊට අනුව තමයි උපදින්නේ. (උප්පන්නෝ මේතං එස්සාච්චසන්ති) ඉපදුනාට පස්සේ තමයි ඒ විපාක ඒ විදිහට විදන්ට සිද්ධ වෙන්නෙ. (ඒවං පහං පුණ්ණ, කම්ම දායාදෝ සත්තාති වදාමි) ඒ නිසා පුණ්ණ, මම කියනව සත්වයෝ සිටින්නේ කර්මය දැවැද්ද කරගෙන කියල.

3. කල සුදු විපාක ඇති කල සුදු කර්මය

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ පුණ්ණට කියනවා, “පුණ්ණ, තව කර්මයක් තියෙනව, කල සුදු කර්ම, කල සුදු විපාක තියෙනවා.” එකෙදි සැප දුක් මිශ්‍ර කරල තියෙනව. එතකොට එයා යන්නේ සැප දුක් මිශ්‍ර ලෝකෙක. ඇතැම් කෙනෙක් ඉන්නවා දොස් සහිත වූත්, දොසර් රහිත වූත්, කාය කර්ම රැස් කරනවා. දොස් සහිත වූත්, දොස් රහිත වූත් වචී කර්ම රැස් කරනවා. දොස් සහිත වූත්, දොස් රහිත වූත් මනෝ කර්ම රැස්කරනවා. ඒ කියන්නේ එයා යහපතක් කරනව, අයහපතක් කරනව. එතකොට හොඳ නරක දෙක කලවම් වුනාට පස්සේ සැප දුක් දෙක ම විඳින ලෝකයක උපදිනව. හරියට අපි වගේ.

දුක් සැප දෙක ම තියෙන ලෝකෙක ඉපදුනාට පස්සේ මොකද වෙන්නේ? එයාට දුක් සහගත ස්පර්ශන් ලැබෙනව. සැප සහගත ස්පර්ශන් ලැබෙනව. දුක් සහගත ස්පර්ශ ලැබෙන කොට දුක් වේදනා හට ගන්නව. සැප සහගත ස්පර්ශ ලැබෙන කොට සැප වේදනා හට ගන්නව. සැප දුක් දෙක ම මිශ්‍රව තමයි තියෙන්නේ. ඒ තමයි මනුෂ්‍ය ලෝකය, ඇතැම් දෙව්වරු, ඇතැම් අපාය ගාමී සතුන් (තිරිසන්නු වගේ) සැප දුක් දෙකම තියෙන ජේත ලෝකය. නිරයේ තියෙන්නේ දුක විතරයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාලා, “පුණ්ණ, සකස් වීමෙන් තමයි සත්වයෝ ආයේ උපදින්නේ”. එතකොට බලන්න අපට මේ ජීවිතයේ දී මේක වෙනස් කරන්න බැරි ද? මේ සකස් වීමෙන් නම් උපදින්නේ, හරියට සකස් වුනොත් හරි. දැන් මේ කාරණය හරියට තේරුම් ගත් කෙනෙකුට නිරයට යන්න පුළුවන් ඕනෙ නම්. නිරයට

යන ආකාරය තියෙනවනෙ. ඒ වගේ ම සුභකිණ්ණ දිව්‍ය ලෝකයට යන්න පුළුවන් ඕනෙ නම්. එහෙ යන විදිහත් තියෙනව. ඕනෙ නම් මනුස්ස ලෝකෙටත් එන්න පුළුවන්. ඉතින් බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළා, “පුණ්ණ, යම්කිසි දෙයක් කරනව නම් ඒ කරන දෙයින් තමයි උපදින්නේ. උපන්නාට පස්සේ සැප දුක් ස්පර්ශ ලැබෙන්නේ. මේ ආකාරයෙන් කර්මය දායාද කරගෙනයි මේ සත්වයෝ සිටින්නේ” කියල.

අපාය, දෙව්ලොව කොහෙද තියෙන්නේ?

මෙතනදි බුදු රජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරල තියෙනව, කලු සුදු විපාක ඇති කලු සුදු කර්මය දෙවියන් අතරත් තියෙනව කියල. දවසක් එක හාමුදුරු නමකගෙන් අහල තියෙනව මනුස්සයෙක් ඇවිදින් අපාය තියෙන්නේ කොහෙද කියල. එතකොට ම යනවලු බලු නට්ටෙක්. අන්න මේක තිරිසන් අපාය කිව්වලු. ජේන්නෙ නැද්ද කියල ඇහුවලු. එතකොට මේ දිව්‍ය ලෝක ආදිය විශ්වාස කිරීමට එයා කර්ම කර්මඵල විස්වාශ කරන්න ඕනෙ. කර්ම කර්ම ඵල විස්වාස කරන්නෙ නැත්නම් මේවා විශ්වාස කරන්නෙ නෑ. ඇයි? යහපතට යහපත් විපාක. මේ තියෙන්නේ සීලයක පිහිටියට පස්සේ කය යි වචනය යි මනස යි සංවර උනාට පස්සේ තමයි එයා දිව්‍ය ලෝකේ උපතක් කරා යන්නේ. දුස්සීල කෙනා ඒ හේතුකොට ගෙන තමයි ඒ උපතක් කරා යන්නේ. එතකොට එයා විශ්වාස කරන්නේ මොනවද? කර්ම කර්ම ඵල. අඩුගණනේ බුදු රජාණන් වහන්සේගේ බුදු ගුණයක් තියෙනව “සත්ථා දේව මනුස්සානං”. ඒකවත් විශ්වාස කරන්න ඕනෙ. බුදුරජාණන් වහන්සේ ශාස්තෘ වුනේ කාට ද? දෙවියන්ට හා මිනිසුන්ට.

මේ ධර්මයේ විස්තර කරනව සෝතාපන්න කෙනා සතර අපායෙන් මිදෙනව. සෝතාපන්න කෙනා සතර අපායෙන් මිදෙනව නම් ඒක ඇතුලේ කියෙනව සෝතාපන්න නො වුන කෙනා සතර අපායෙන් මිදිල නෑ කියල. එතකොට ඒක තේරුම් ගන්න අපට නුවණ තියෙන්න ඕන. එතකොට සෝතාපන්න කෙනා දෙව් මිනිසුන් අතර ආත්ම භාව හතක් උපදිනව කියල තියෙනව. එතකොට අපි තේරුම් ගන්න ඕන දිව්‍ය ලෝකයක් තියෙන බව. සකදාගාමී කෙනා එක් වරක් මේ කාම ලෝක වල උපදිනව කියනව. එතකොට අනාගාමී කෙනා කොහෙද උපදින්නේ? එහෙනම් අපට තේරුම් ගන්න පුළුවන් වෙන්න ඕන බ්‍රහ්ම ලෝකත් තියෙනවා කියල. රහතන් වහන්සේලා පිරිනිවන් පානවා කියල. එහෙමනම් අපි හිතා ගන්න ඕන නිවනක් තියෙනව කියල. මේවා තේරුම් ගන්නේ නුවණින්. නුවණින් තේරුම් ගැනීම තිබිය යුතුයි.

කිරි දරුවන් වගේ ද?

දූන් පටිච්ච සමුප්පාදයෙ විස්තර කෙරෙනව භව පච්චයා ජාති. උපදින්නේ කුමක් නිසාද? භවය නිසා. භව තුනක් උන්වහන්සේ පෙන්වා දෙනව. කාම භවය, රූප භවය, අරූප භවය. කාම භවයට තමයි අයිති මේ දිව්‍ය ලෝක හය යි, මනුෂ්‍ය ලෝකය යි. රූප භවයට අයිති රූප බ්‍රහ්ම ලෝක. අරූප භවයට අයිති අරූප බ්‍රහ්ම ලෝක. මේවායේ උපදින්න කර්ම සකස් වීමෙන් තමයි ඒ ලෝක වල උපදින්න. ඉතින් බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය අවබෝධ කරගන්නව මිසක් දිව්‍ය ලෝක කොහෙද කියල ඔය වූටි කොල්ලො කුරුට්ටො අහන විදිහට අපි කල්පනා කරන්න පටන් ගත්තොත් ධර්මය තේරුම් ගන්න වෙන්න නෑ.

එතකොට අපිට තේරෙනව අපි මෙව්වර කාලයක් බුදුන් වැන්දට හිතේ විශ්වාසයෙන් නෙමෙයි කරල තියෙන්නෙ. බුදුරජාණන් වහන්සේ සරණ ගියාට හිතේ විශ්වාසයෙන් නෙමෙයි සරණ ගිහිල්ල තියෙන්නෙ. ඇයි දිව්‍ය ලෝක ප්‍රතික්ෂේප කරන කෙනා අපායන් ප්‍රතික්ෂේප කරනවා ම යි. දිව්‍ය ලෝකත්, අපායන් ප්‍රතික්ෂේප කරන කෙනාට තියෙන්නෙ මිත්‍යා දෘෂ්ටියක්. “නත්ති අයං ලෝකෝ නත්ති පර ලෝකෝ” මෙලොව පරලොව නෑ කියන විශ්වාසයේ තමයි ඉන්නෙ. ආපු ගමන් මිත්‍යා දෘෂ්ටිය. ඊට පස්සෙ එයාට වීර්යයක් ඇතිවෙන්නෙ නැහැ ධර්මයේ හැසිරෙන්න. එයාට සිල් රකින්න වීර්යයක් ඇති වෙන්නෙ නැහැ. දුස්සීල කෙනෙකුට මෙබඳු විපාක තියෙනව කියල ධර්මය අහන්න ලැබෙනව. ඒත් එයා පරලොව විශ්වාස නො කරන නිසා දුස්සීල භාවයෙන් අත්මිදෙන්නෙ නෑ. අන්න බලන්න ශ්‍රද්ධාව නැති වුනා ම එයාට කොයිතරම් හානියක් සිද්ධවෙනව ද කියල. ඊට පස්සෙ එයා කියාගෙන යනව, “මොන දිව්‍ය ලෝක ද? කවුද දුක්කෙ ඕව? පොලොව මෙහෙත් හිල්කරගෙන ගියා ම ඇමෙරිකාවෙන් මතු වෙනව. කොහෙද ඕව තියෙන්නෙ.” ඔහොම කියන අය ඉන්නව. අන්න බලන්න මිථ්‍යා දෘෂ්ටියක් නිසා ධර්මය සම්බන්ධයෙන් නුවණින් සිහි කරන්න තියෙන අවස්ථාව නැති වෙලා යනවා.

4. කලුත් නො වන සුදුත් නො වන විපාක ඇති කර්මය

ඊළඟට අපිට ඉතා ම වැදගත් කොටස හම්බ වෙනව. ඒ තමයි කලුත් නො වන සුදුත් නො වන විපාක ඇති කර්ම. එතකොට ඒ කර්මය තමයි, කර්ම ක්ෂය වීම පිණිස පවතින කර්මය. මේ කර්මය හොඳට මතක තියා ගන්න. කලුත් නො වන සුදුත් නො වන කර්මය. කර්මය

ක්‍ෂය වීම පිණිස විපාක ඇති කර්මය. ඒ තමයි මේ කලු කර්මයක් තියෙනව නම් කලු විපාක ඇති ඒක ප්‍රභාණය කරන යම් චේතනාවක් ඇද්ද එය යි. සුදු කර්ම තියෙනවද සුදු විපාක ඇති එය ප්‍රභාණය කරන යම් චේතනාවක් ඇද්ද, එය යි. ඊළඟට කලු සුදු මිශ්‍ර කර්මයක් තියෙනවද කලු සුදු මිශ්‍ර විපාක ඇති, ඒක ප්‍රභාණය කරන යම් චේතනාවක් තියෙනවද ඒ තමයි මේ කියන කර්මය.

කය වචනය සංවර කොට...

එතකොට බුදුරජාණන් වහන්සේ විස්තර කරල දෙනවා ඔන්න ඒ කලු කර්මය ප්‍රභාණය කරන චේතනාව. ප්‍රාණසාතයෙන් වැලකීමට චේතනාවක් පහල කරල එයා ඉන්නව. සොරකමින් වැලකීමට එයා චේතනාවක් පහල කරල එයා ඉන්නව. වැරදි කාම සේවනයෙන් වලකින්න එයා චේතනාවක් පහල කරල වලකිනව. බොරු කීමෙන් වලකින්න චේතනාවක් පහල කරල, කේලාම් කීමෙන් වලකින්න චේතනාවක් පහල කරල, පරුෂ වචන කීමෙන් වලකින්න චේතනාවක් පහල කරල, හිස් වචන කීමෙන් වලකින්න චේතනාවක් පහල කරල වලකිනව. ඒ වගේම (අභිජ්ඣා) අනුන්ගේ වස්තුවට ආසකරන එකෙන් වලකිනව චේතනාවක් පහල කරල. තරහෙන් වලකිනව චේතනාවක් පහල කරල. හිංසාවෙන් වලකිනව, මිත්‍රයා දෘෂ්ටියෙන් වලකිනව චේතනාවක් පහල කරල. දෑන් මේක චේතනාවක් පහල කරල අපට කරන්න බැරි ද? පුලුවන්. අන්න ඒක තමයි කලු කර්මය ප්‍රභාණය කරන්නා වූ කර්මය. ඒ අකුසල ධර්ම ප්‍රභාණය කිරීම පිණිස චේතනා පහල කරනව. මේ චේතනාව පිළිවෙලකට හරිගස්සල දෙන්නේ මොකෙන්ද? ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයෙන්.

ඊළඟට සුදු කර්මයක් තියෙනව සුදු විපාක ඇති. එයා ඒකත් ප්‍රභාණය කිරීම පිණිස චේතනා පහල කරනව. කයින් හොඳ දේවල් කරනව. ඒකෙන් විපාක පිණිස චේතනා පහල නො කර ඉන්න. ඊළඟට වචන කථා කරනව යහපත් ලෙස. නමුත් ඒක විපාකයක් නො වීම පිණිස චේතනා පහල කරනවා ඒක ප්‍රභාණය කරන්න. මනසේ ඇතිවෙනව පුණ්‍ය සිතිවිලි. නමුත් ඒවා අනිත්‍ය වශයෙන්, දුක් වශයෙන් මම නොවෙයි, මගේ නොවෙයි, මගේ ආත්මය නොවෙයි කියල නුවණින් විමසන කොට මොකද වෙන්නේ. ඒ කෙරෙහි යම් ආශාවක් ඇත් ද ප්‍රභාණය වෙලා යනවා. මේක තමයි සුදු කර්ම ප්‍රභාණය කරන චේතනාව. කලු සුදු මිශ්‍ර කර්ම ප්‍රභාණය කරන චේතනාව තමයි හොඳ නරක මිශ්‍ර අදහස් එනකොට ඒවා ප්‍රභාණය කරන්න චේතනාව පහළ කිරීම.

සීල සමාධි ප්‍රඥා වැඩීමෙන්

දැන් එයා සීලයක් වඩල, සමථයක් වඩල, විදර්ශනාවක් වඩල ඔන්න ඕක තමයි කරල දෙන්නේ. මොකක් ද කරල දෙන්නේ. යම් කලු කර්මයක් ඇත් ද, කලු විපාක ඇති ඒක ප්‍රභාණය කරල දානව. සුදු කර්මයක් ඇත් ද සුදු විපාක ඇති ඒකත් ප්‍රභාණය කරල දානවා. යම් කලු සුදු කර්මයක් ඇත් ද කලු සුදු විපාක ඇති ඒකත් ප්‍රභාණය කරල දානව. අන්න ඒ කර්මයට කියනව කලුත් නැති, සුදුත් නැති කර්මය කියල. කලු සුදු විපාක නැති කර්මය ඤය වන්නා වූ කර්මය.

දැන් බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ධර්මය දේශනා කලාට පස්සේ ගව වාතය සමාදන් වෙලා හිටිය පුණ්ණ ඒ ඔක්කොම අතඇරිය. “බුදු රජාණන් වහන්ස, මම

ඔබවහන්සේව සරණ යනවා” කියල සරණ ගියා. (ධම්මංච නික්ඛංච සංඝංච) “මම ඒ ශ්‍රී සද්ධර්මයත් සරණ යනවා. මම ඒ ආර්ය සඟ රුවනත් සරණ යනවා.” කියල තෙරුවන් සරණ ගිය උපාසකයෙක් හැටියට ප්‍රතිඥා දුන්නා. එතකොට මේ පුණ්ණ මාර්ගඵල ලබයි ද නැද්ද? මේ ජීවිතයේ දී ම මාර්ගඵල ලබනව.

දැන් අපි වයසට ගිහිල්ලා. මෙව්වර කල් මැරුණට පස්සේ පෙරේත ගොටු නෙ තියන්නේ තාම. එතකොට ඒකෙ තේරුම මොකක් ද? නරක තැන්වල නොයා කොහේ යන්න ද? ඒ මොකද හේතුව, සම්මා දිට්ඨියක් ඇති ජීවිතයක් ලබන්න බෑ. ඒකට හේතුව තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය විකෘති වෙච්ච සමාජයක් තියෙන එක. බුද්ධ දේශනාවක අන්තර්ගත නො වන දේවල් තමයි හැම තැන ම ධර්මය හැටියට කියාගෙන යන්නේ. අපි බලන්න ඕනෙ ධර්මය ඒ විදිහට තියෙන කොට බුද්ධ දේශනාවට ගලපල තියෙනව ද කියල. ඒක නැත්නම් බලන්න ඕනෙ මේ තැනැත්තාට හෝ තැනැත්තියට වැරදිලා මුලා වෙලා, නො මඟ ගිහිල්ලා මිසක් මේක ඇත්තක් නොවෙයි කියල අනහරිනව.

බලු සිලෙන් අහකට....

ඊලඟට බල්ලෙක්ගෙ වෘතය සමාදන් වෙලා බිම දාපුව විතරක් කාල ජීවත් වුන සේනිය කියනව, “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම බුදු රජාණන් වහන්සේවත්, ඒ ශ්‍රී සද්ධර්මයත්, ශ්‍රාවක සංඝරත්නයත් සරණ යනවා. භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සමීපයේ ඉන්නට ලැබේවා!” දැන් බලන්න කොච්චර දියුණු ද කියල එයාගේ කල්පනාව. එක ක්ෂණයෙන් ඒගොල්ලන්ට පුලුවන් වුනා ඒවා අනඤ්ඤ දාල ධර්මය කරා එන්න.

ඊට පස්සේ බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළා “ඔබ වෙත ආගමකනේ දැන් ඉන්නේ. මේ ශාසනය තුළ පැවිදි උපසම්පදාව ලබා ගන්න ඕනෙ නම් මාස හතරක් පුහුණු වෙන්න ඕන.” ඉතින් මෙයා කියනව, “ස්වාමීනී භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම මාස හතරක් නෙවෙයි අවුරුදු හතරක් පුහුණු වෙන්නම්” කියල. එතකොට මේ අය උපතින් ම බෞද්ධ අය ද? නෑ. අන්න එතකොට ධර්මය අවබෝධ කරන්නේ මේ අයනේ. ධර්මය අවබෝධ කරන්නේ කවුද නුවණින් සලකන කෙනා තමයි ධර්මය අවබෝධ කරන්නේ. ඔන්න ඒ කාලය ගෙවුනට පස්සේ සේනිය පැවිදි වුනා. පැවිදි වෙලා ටික කාලයක් ගියා. හුදෙකලාව කෙලෙස් තවන වීරියෙන් සතර සතිපට්ඨානය වඩන්න ගත්තා. බොහොම සුලු කාලය යි ගියේ. අරහත්වයට පත් වුනා. දැන් බලන්න රහත් වෙන්න පින තිබුන කෙනා ගත කලේ කවුරු වගේ ද? බලු වෘතය සමාදන් වෙලා බල්ලෙක් වගේ හිටියේ. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය ඉදිරියේ එයා එයාගේ මනස විවෘත කරගත්තා. එයා එයාගේ හිතට ඉඩදුන්න.

මොලේ තියෙනව හම්...

අද මේ රටට ධර්මය කියන්න අමාරු මොකද? මිත්‍යා දෘෂ්ටි අහල අහල මොලේ සම්පූර්ණයෙන් ම නරක් කරගෙන ඉන්නේ. ඉතින් ඒ මොලේ නරක් වෙච්ච අයට කියද්දි කියද්දි අර නරක් වෙච්ච පැත්තමයි අල්ලන්නේ. එතකොට මොකද වෙන්නේ. ධර්මය අවබෝධ කිරීම නොවෙයි සිද්ධ වෙන්නේ. ධර්මයට එකඟ වෙන්න බැරි මතයට ම එනව මිසක් ධර්මය කරා යන්නෙ නෑ. දැන් හරකෙක් වගේ ජීවත් වුනත්, බල්ලෙක් වගේ ජීවත් වුනත් මේ අය කොච්චර වාසනාවන්ත ද කියල බලන්න. බුදු

රජාණන් වහන්සේ නමක් මුණ ගැහුන. බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය ඇහුව. ඒ අහපු ධර්මය අවබෝධ කළා.

අධර්මය ඇහුවොත්....

සම්මා දිට්ඨිය ඇති වීමට කරුණු දෙකක් බලපානව. ඒ තමයි සද්ධර්ම ශ්‍රවණය යි, යෝනිසෝ මනසිකාරය යි. ඔය දෙක තියෙනව නම් මුලු ලෝකය ම එක පැත්තක හිටියත් තමන්ට ප්‍රශ්නයක් නැහැ. අනුන්ගේ ප්‍රශ්න තමන්ගේ ප්‍රශ්න කරගන්න එපා! සද්ධර්ම ශ්‍රවණය යි, යෝනිසෝ මනසිකාරය යි තියෙනව නම් එයා සම්මා දිට්ඨිය කරා යනවා. ඒ වගේ ම මිත්‍ය දෘෂ්ටිය ඇති වීමට ත් කරුණු දෙකක් බලපානවා. ඒ තමයි අසද්ධර්ම ශ්‍රවණය යි, අයෝනිසෝ මනසිකාරය යි. අධර්මයක් අහල, ඒ අධර්මයට අනුව කල්පනා කරන කොට ඇතිවෙන්නේ මිත්‍යා දෘෂ්ටිය.

ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය....

දැන් තේරුම් ගන්න මේ රටේ බොහෝ දෙනෙකුට අධර්මය ශ්‍රවණය කරන්නට ලැබිල තියෙන්නේ. ඒ අධර්මය ශ්‍රවණය කරල මිත්‍ය දෘෂ්ටිය කරා යනවා. මිත්‍යා දෘෂ්ටිය කරා යන කෙනාට පහල වෙන්නේ මොන සංකල්පනා ද? මිත්‍යා සංකල්පනා. මිත්‍යා සංකල්ප පහල වෙන කෙනාගේ ක්‍රියා මිත්‍යා කම්මන්ත. එයාගේ ජීවත් වීම මිත්‍යා ආජීව. එයාගේ වචන මිත්‍යා වාචා. එයාගේ උත්සාහය මිත්‍යා වායාම. සිහිය මිත්‍යා සති. එයා හිතෙන් කරන්නේ මිත්‍යා සමාධි. එම නිසා එයාගේ ඤාණය මොකක් ද? මිත්‍යා ඤාණ. එබඳු කෙනෙක් මාර්ග එල අවබෝධ කරයි ද? කවදාවත් නෑ. එම නිසා අපි හොඳට

මතක තියාගන්න ඕනෙ අපි ජීවත් වෙන කාලය තුළ එක එක්කෙනා කතන්දර කීවට ඒක අපේ ප්‍රශ්නයක් නෙවෙයි නම් අපිට අදාල නෙවෙයි නම් ඒක අපට වැඩක් නැහැ. අපිට වැදගත් දේ බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ධර්මය අවබෝධ කරන්නේ කොහොමද කියන එකයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයෙන් කියන්නේ මෙලොව යහපත් උනොත් පරලොව යහපත් වෙනව. මෙලොව යහපත ඇති වෙන්නේ කොහොමද? ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය අනුගමනය කිරීමෙන්, නුවණ මෙහෙයවීමෙන්, සම්මා දිට්ඨිය ඇතිවීමෙන්. ඉතින් ඒ නිසා බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයේ තියෙන ආකාරයට සාමාන්‍ය සත්වයා මේ කර්මයට අනුවෙලා නැද්ද? ඉතින් මේකෙන් ගැලවෙන්න නම් මොකක් ද කරන්න තියෙන්නෙ. තමන්ගේ චිත්තනය මෙහෙයවන්න ඕනෙ සම්මා දිට්ඨිය තුළින් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ හැසිරෙන්න. ඉතින් එබඳු ආකාරයේ ධර්මයක් අපි සරණ ගියේ. අපි ඒ ධර්මය කරා ම යන්න දක්ෂ වෙන්න ඕනෙ. ඒ ධර්මය අවබෝධ කරගෙන, ඒ ධර්මය තුළ තියෙන කරුණු අවබෝධ කරන්න දක්ෂ වෙන්න ඕනෙ. මේ සියලු දෙනාට ම මේ ගෞතම බුද්ධ රාජ්‍යයේ දී ම උතුම් වතුරාර්ය සත්‍යය අවබෝධ වේවා!

සාදු! සාදු!! සාදු !!!

අවබෝධ කළ යුතු අනිත්‍යය

තමස්කාර වේවා බුදුරුවනට සැමදා බුදු හිමි	සරණ යමි
තමස්කාර වේවා දැව්වනට සැමදා සදහම්	සරණ යමි
තමස්කාර වේවා සැඟරුවනට සැමදා මහ සැඟ	සරණ යමි
තමස්කාර වේවා තුණුවනට සැමදා තිසරණ	සරණ යමි

ශ්‍රද්ධාවන්ත පින්වතුනි,

දැන් මේ ලෝකයේ අපිට පෙනෙනවා හැම දෙයක් ම කැඩෙනවා, බිඳෙනවා, විනාශ වෙනවා. නමුත් මේ කොච්චර දේවල් පෙනුනත් අපට හැම තිස්සේ ම හිතෙනවා මේ ලෝකයේ යම්කිසි පැවැත්මක් තියෙනවා කියලා. ඒ පැවැත්මක් තියෙනවාය කියන හැඟීම පිටිපස්සේ තියෙන්නේ නිත්‍යයි, සැපයි, මම කියන අදහසයි. ඉතින් අපිට මේක හරියට තේරුම් බේරුම් කරගන්න උපකාර වෙන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා දීපු ධර්මය යි. උන්වහන්සේ පෙන්වනවා අනිත්‍ය ගැන කතා කරද්දී අනිත්‍ය වෙන්න හේතු වෙච්ච දේ. අනිත්‍ය වෙන්න හේතු වෙච්ච දෙයක් තිබිච්ච නිසා තමයි යමක් අනිත්‍ය වන්නේ. උන්වහන්සේ අනිත්‍යයට පාවිච්චි

කළ පොදු වචනයක් තියෙනවා ඒක තමයි සංඛතය. සංඛතය කියන්නේ හේතු එල දහමින් සකස් කරපු දේ. උන්වහන්සේ වදාලා සංඛතයක, ඒ කියන්නේ හේතු එල දහමින් සකස් කරපු දේක මූලික ලක්ෂණ තුනක් තියෙනවා. ඒ තමයි, (උප්පාදෝ පඤ්ඤායති) හට ගැනීමක් පෙනෙනවා, (වයෝ පඤ්ඤායති) නැසීමකුත් පෙනෙනවා, (ධීතස්ස අඤ්ඤාතත්ථං පඤ්ඤායති) වෙනස් වෙමින් පැවතීමකුත් පෙනෙනවා. මේක තමයි හේතුඑල දහමින් හටගත් දේක ඇති මූලික ලක්ෂණ.

අතීතය සිහිනයක් පමණයි....

හටගැනීමකුත් පෙනෙනවා, වැනසීමකුත් පෙනෙනවා, වෙනස්වෙමින් පැවතීමකුත් පෙනෙනවා. මෙන්න මේ නිසා තමයි අපිට කාල තුනක් ලැබිලා තියෙන්නේ. ඒ තමයි අතීත, වර්තමාන, අනාගත. අතීතය කියන්නේ උන්වහන්සේ බොහොම ලස්සනට පෙන්නලා දෙනවා, (අතීතං නිරුද්ධං විපරිනතං) නැතිවෙලා ගිහිල්ලා වෙනස්වීමකට පත්වෙලා ඉවරයි. අතීතය අනිත්‍යයි. නැතිවෙලා ගිහිත්. වෙනස්වීමකට පත්වෙලා ඉවරයි. ආනන්ද භාමුදුරුවන්ගෙන් අහනවා බුදු රජාණන් වහන්සේ “දැන් ඔබෙන් කවුරු හරි ඇහුවොත්, අතීතයේ සංස්කාරයන්ගේ තිබූ ලක්ෂණ මොනවාද කියල, ඔබ කොහොමද පිළිතුරු දෙන්නේ” කියල. ඉතින් බුදුරජාණන් වහන්සේට ආනන්ද භාමුදුරුවෝ පිළිතුරු දෙනවා “ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මගෙන් කවුරු හරි ඇහුවොත් මේ අතීතය ගැන විස්තරයක් කරන්න කියලා, එතකොට කියනවා අතීතයේ දී හටගැනීමක් පෙනුනා, වැනසීමක් පෙනුනා, වෙනස්වෙමින් පැවතීමක් පෙනුනා, දැන් ඉවරයි” කියල.

හට නො ගත් අනාගතය....

අන්ත අතීතය ගැන කියන විස්තරය. දැන් අපි අතීතය සිහිකළොත් ඔය ලක්ෂණ තුන තමයි තියෙන්නේ. හට ගැනීමකුත් අපට සිහි කරන්න පුළුවන්. ඒක ඉවරයි දැන්. නැති වී යාමකුත් සිහි කරන්න පුළුවන්. දැන් ඒකත් ඉවරයි. වෙනස් වෙමින් පැවතීමකුත් සිහිකරන්න පුළුවන්. ඒකත් ඉවරයි දැන්. අනාගතය ගැන කියන්නේ මොකක්ද? දැන් බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්නුවේ, අතීතයට නිරුද්ධං විපරිනතං. අනාගතතයටත් බුදුරජාණන් වහන්සේ වචනයක් පාවිච්චි කළා. (අජාතං අපාතභූතං) හට නො ගත් පහළ නො වුනු මොකද මේ අතීත අනාගත වර්තමාන කියන කාලය. මේ වර්තමානයේ බොහෝ දෙනා වරද්දවාගෙන තියෙන එකක්. හුඟක් අය කියනවා අතීතයක් නෑ. අනාගතයක් නෑ. වර්තමානය විතරයි. ඒකත් පැවැත්මෙන් ශුන්‍යයි කියල. ඒක බුදු දහම නෙවෙයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ අතීතයේ ශෝක කරන්න එපා කියල තියෙනවා. අනාගතය පතන්න එපා කියල තියෙනවා වර්තමානයේ අනිත්‍ය දකින්න කියල කියනවා. අතීතයක් නෑ කියල නෑ.

ඉතින් (අජාතං අපාතභූතං) අනාගතයට කියන හට නො ගත්, පහළ නො වුනු, අන්ත මේක උන්වහන්සේ අර කලින් අහපු ප්‍රශ්නට ම, උන්වහන්සේට ආනන්ද හාමුදුරුවෝ පිළිතුරු දෙනවා, අනාගතයේ හට ගන්නා දේවල් වලත් සංඛ්‍යත ලක්ෂණ තියෙනවා ද? මොකක් ද ඒ? හට ගැනීම පෙනෙන්නේ ය. වැනසීයාම පෙනෙන්නේ ය. වෙනස් වෙමින් පැවතීම පෙනෙන්නේ ය. ඒ කියන්නේ අතීතයේ සිදු වෙච්ච දේ ම තමයි අනාගතයේ සංස්කාරවලටත් සිදු වෙන්නේ. ඔන්න අනාගතය ගැන බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ අදහස.

ඊළඟට උන්වහන්සේ පෙන්වනවා, වර්තමානය කියන්නේ මොකක් ද? (ජාතං පාතු භුතං) හටගත්, පහළ වුනු, උන්වහන්සේ පෙන්වනවා ඒකෙදි, (උප්පාදෝ පඤ්ඤායති) හටගැනීමක් පෙනෙනවා, (වයෝ පඤ්ඤායති) වැනසීමක් පෙනෙනවා, (ධීතස්ස අඤ්ඤ තස්සං පඤ්ඤායති) වෙනස් වෙමින් පවතිනවා පෙනෙනවා. දැන් හොඳට තේරුම් ගන්න ඕනෙ, තුනකට අපි ඇවිල්ලා තියෙනවා. ඒ තමයි මේ කාලය ගැන තියෙන දේ. මේ කාලය සම්පූර්ණයෙන් ම තියෙන්නේ කුමක් පදනම් කරගෙන ද? අනිත්‍ය පදනම් කරගෙන තමයි කාලය කියන සම්මුතියෙන් බැහැරව අපට ජීවත් වෙන්න බෑ.

කාලයකට අයිති නොමැත - අකාලිකයි සිර සඳහම්

ධර්මයේ ලක්ෂණයක් තියෙනවා අකාලිකයි කියලා. ඒ අකාලිකයි කියන්නේ මොකද? දැන් කාලයක ලක්ෂණය මොකක් ද? හට ගැනීමක් තියෙනවා. වැනසීමක් තියෙනවා, වෙනස් වෙමින් පැවතීමක් තියෙනවා. අකාලිකයි කාලයකට අයිති නෑ. බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වලා තියෙන්නේ (ධම්මධීති) ඒක මේ ලෝ දහමක්. (ධම්ම නියාමතා) ඒක ධර්මයට අදාල එක්තරා ක්‍රමයක්. මම ඒක මෙහෙම තේරුම් කරලා දෙන්නම්. මීට අවුරුදු කෝටියකට ඉස්සර වෙලා විදීමක් ඇතිවුනේ කුමක් ප්‍රත්‍යයෙන් ද? එස්ස පච්චයා වේදනා. අදත් එස්ස පච්චයා වේදනා. හෙටත් එස්ස පච්චයා වේදනා. විදීමක් ඇතිවෙන්නේ ස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන්. ඒ හෙලිකරපු සත්‍යයට කාලයක් නෑ. විපස්සී බුදු රජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ ත් එස්ස පච්චයා වේදනා. අනාගතයේ පහල වෙන මෙමිත්‍රී බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාරාවි එස්ස පච්චයා වේදනා

කියල. අකාලිකයි. කාලයක් නැහැ. දැන් තේරුනා ද? මීට හව කල්ප කෝට්ඨිගණකට පෙරත් උපතක් හටගත්තේ කුමක් ප්‍රත්‍යයෙන් ද? හව පච්චයා ජාති. අදටත් හව පච්චයා ජාති. අදත් හවයේ ප්‍රත්‍යයෙන් උපතක් හටගන්නේ. අනාගතයේ මෙමිත්‍රී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ නෙමෙයි, ඊටත් එහා ගත්තොත් හව පච්චයා ජාති. වෙනස් වෙන්නේ නෑ. ඊළඟට ජරා මරණ කුමක් ප්‍රත්‍යයෙන් ද? ජාති පච්චයා මොකක් නිසා ද ජරා මරණය සිදුවෙන්නේ? මීට කල්ප කෝට්ඨි ගණනකට කලින් ජරා මරණ සිදුවුනේ උපතක් නිසා. අදත් ජරා මරණ සිදුවන්නේ උපතක් නිසා. හෙටත් ජරා මරණ සිදුවන්නේ උපතක් නිසා. මීට කල්ප කෝට්ඨිගණනකට කලින්, සංස්කාර අවිද්‍යා පච්චයා, අදත් අවිද්‍යා පච්චයා හෙටත් අවිද්‍යා පච්චයා. එහෙම නම් ඒ ධර්මය කාලයකට වලංගු ද? නෑ. ඒකයි ඒක ආර්ය සත්‍යයක් වෙන්නේ. බුදු රජාණන් වහන්සේ අවබෝධ කරපු දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය. සිබි බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙස්සහු බුදුරජාණන් වහන්සේ එහෙම නැත්නම් මීට කල්ප අනුවකට කලින් විපස්සී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේත් මේ දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය ම යි. මේක වෙනස් වෙන්නේ නෑ. ඊළඟට වර්තමානයේ තියෙන්නේත් මේ දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යයම යි. අනාගතයේත් මෙච්චරමයි.

දුටුවාද ලොව තුළ ඔබත් සහසීම ලද හැකි යමක්...

දුකට හේතුව තණ්හාවයි. දුකට හේතුව වෙන දෙයක් නෙවෙයි. කාලයකට අනුව හේතුව වෙනස් වෙන්නේ නෑ. දුක හදන්නේ තණ්හාවෙන් මයි. වෙනත් දෙයකින් නොවෙයි. එතකොට ඒක කාලයකට වලංගු නැහැ. දැන් කාලයකට වලංගු කියලා කියන්නේ එහෙම නොවෙයි. කාලයකට වලංගු වෙච්ච දේ තව කාලයකට

අයිති නෑ. එහෙම දෙයක් තමයි අපි කැමති වන දේ. අපි පොඩි කාලේ ආස කරපු දේට දැන් ආස ද? පුංචි කාලයේ අපි, දැන් මෙනෙ අැති පොඩිකාලයේ වැලි බත් උයපු අය. අපිට මතකයි පොඩි කඩ දැමීමා. පොඩි කාලයේ ටයර් ගහගෙන ගියා. බෝල ගැහුවා. නමුත් දැන් නැහැ. ඒ ආශාව ඉවරයි. මම දන්නවා වූටි ගැහැණු ළමයි විශාල සාරි ඇඳගෙන, ලොකු සෙරප්පු දාගෙන යනවා නේද? වූටි කාලයේ ඒගොල්ලො හරි ආසයි බත් උයන්න. නෑදෑ ගමන් යන්න. නමුත් ඒ ඔක්කොම කාලයකදී වෙනස් වෙනවා ඔක්කොම බැහැර වෙලා ගිහිල්ලා වෙන දේවල් වලට ඇලුම් කරන්න පටන් ගන්නවා. අන්න අතට ලැබෙන දේ. කාලයකට අයිතියි. හිතට හිතෙන දේ කාලයකට අයිතියි. ඇයි ඒ? ඒක සංඛ්‍යායක්.

දුක කියලා කියන්නෙ සංඛ්‍යායක් තමයි. ඒත් අවබෝධ කළ යුතු සත්‍යයක් හැටියට අකාලික දෙයක්. ඒ දුක ආකාලික නිසයි අපටත් අදට දකින්නට පුළුවන්. බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය කාලයකට අයිති නම් මේ කාලයට ඒක වලංගු නැහැ. තව සියවස් සීයක් ගියත් වතුරාර්ය සත්‍යය වතුරාර්ය සත්‍යය ම යි. ඒක වෙනස් වෙන්නෙ නෑ. අන්න බලන්න එතකොට කාලික අකාලික දෙකේ වෙනස. නමුත් පසු කාලීන අටුවා පොත් වල “කාලික” කියන එක විස්තර කරන්නේ මාර්ග සිතට අනතුරුව ඵල සිත උපදවන බැවින් කාලික නම් වෙයි කියල. මට නම් තේරෙන්නෙ නෑ කුමන සාධාරණ පදනමක් උඩ ඉඳගෙන ද කියලා ඒ වගේ විවරණයක් ආවේ. නුවණින් සලකන විටදී ජේනවා පටිච්ච සමුප්පාදය තේරුම් ගැනීමේ දී අකාලිකයි කියන්නෙ ඔන්න ඕකයි. ඒ අකාලික තත්ව තුළ තමයි මේ ධර්මයේ මහානියත්වය

ඉස්මතු වෙලා පෙනෙන්නේ. මේක සනාතන සත්‍යයක් කියලා ජේන්නේ.

බුදු වරුන්ගේ හගරය

බුදු රජාණන් වහන්සේ පෙන්වනවා තථා - අවිතථා - අඤ්ඤතා කියන වචන වලින් පෙන්වනවා. මේක ස්ථීරසාර සදාතනික සත්‍යයක්. මේක වෙනස් නො වන සත්‍යයක්. වෙනස් කරන්න බැරි සත්‍යයක්. ඒකයි මේක ආර්ය සත්‍යයක් කිව්වේ. දැන් බුදු රජාණන් වහන්සේ ගේ මේ ධර්ම සොයා ගැනීම උන්වහන්සේ පෙන්වන්නේ (පුරාං දිසා) ඔක්කොම පාරක් (පුබ්බකෙභි සම්මා සම්බුද්ධධෙභි අනුචානෙහි) පෙර විසූ සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේලා ගමන් කළ පාරක්. උන්වහන්සේ ඒකට උපමාවක් පෙන්වනවා. ඒක හරියට මේ වනාන්තරයක කෙනෙක් ඇවිදගෙන යනවා, ඇවිදගෙන යනකොට එයාට හමුවෙනවා පැරණි නටඹුන් ගොඩක්. ඉතින් එයා රජ්ජුරුවන්ට කියනවා. අසවල් මහා සඤ්ඤ වනාන්තරය මැද්දේ පැරණි නටඹුන් ගොඩක් තියෙනවාය. මෙය අපි පාදලා ගත්තොත් පෙර විසූ රජ දරුවන්ගේ මාලිගා සොයාගන්න පුලුවන් කියල. රජ්ජුරුවෝ නියම කරලා මේගොල්ලෝ පැරණි ශ්‍රී විභූතිය ආයේ මතුකරලා, කැණීම් කරලා, මතුකරලා ගන්නවා. මෙන්න මේ වගේ කියනවා බුදු රජාණන් වහන්සේ කළ ගවේෂණය. බෝසත් කාලයේ උන්වහන්සේගේ ගවේෂණය තුළින් පෙර විසූ බුදු රජාණන් වහන්සේලා සම්බුද්ධත්වයකින් අවබෝධ කළ දේ ම අපේ බුදු රජාණන් වහන්සේ සම්බුද්ධත්වයෙන් අවබෝධ කළා. ඒ අවබෝධ කළ ධර්මයට අයිති දේ තමයි. මේ අනිත්‍ය කියන මූලික කාරණය.

දුක නො දැකින කෙනා හුල් පහර දෙකකින් ම දුක් විඳී.

ඉතින් උන්වහන්සේ පෙන්වනවා මේ අනිත්‍යය වූ මූලික කාරණය, අවබෝධ නො වීම නිසා අපිට දුකක් අවබෝධ වෙන්නේ නැහැ. දැන් අපිට කොච්චරවත් තේරෙනවා දුකයි, දුකයි කියල. දුකයි දුකයි කියල තේරුණාට, මම දුක් විඳිනවා කියල යි හිතෙන්නේ. මම කියන සංකල්පයෙන් බැහැරව දුකක් දුක ගන්න තරම් අපේ ප්‍රඥාව බලවත් නැහැ. අපි හැමකිසිසේ ම හිතට දුකක් එන කොට මමත්වයේ ගිලිලා ඒ මම කියන අදහස වැළඳගෙන තමයි දුකයි කියලා හිතන්නේ. ඉතින් අපි දුකක් අවබෝධ කරන්නේ නැහැ. එහෙම වෙන කොට මොකද වෙන්නේ? ඒක බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වනවා, කරුණු දෙකක් විඳිනට අනිත්‍යය නො දැකින, යථාර්තය දැකින්නේ නැති මනස දුක් විඳිනවා කියනවා, දෙ ආකාරයකට. ඒ කොහොම ද? එයාට කායික දුකක් ඇති වුනොත් හරියට එයාගේ හදවතට උලකින් ඇත්තා වගේ. ඒ කායික දුක එනකොට මේක මගේ ය කියල හාරගෙන තියෙන නිසා එයා මානසිකව දුකට පත්වෙනවා. ඒක තමයි ඒ හදවතට එතනම තව උලකින් අනිනවා වගේ කියලා කියනවා. උල්දෙකයි. මේ වගේ කරුණු දෙකකින්, කායික මානසික කරුණු දෙකකින් දුක් දොම්නස් විඳිනවා අවබෝධ නො වීම නිසා.

ඉතින් මේ ජීවිතයේ දී ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස, අපි මනාකොට තේරුම් ගන්න ඕනෙ. එකක් අනිත්‍යය කියන එක. අනිත් එක තමයි, දැන් අනිත්‍ය ගැන කතා කිරීමේදී අපට වැදගත් වෙන්නේ අපේ පුද්ගලික අදහස් නෙවෙයි. බුදු රජාණන් වහන්සේ පෙන්වලා තියෙන්නේ, ප්‍රායෝගිකව තේරුම් ගන්න පුළුවන් විඳිනකට.

අපිට වැදගත් වෙන්නේ මගේ පුද්ගලික අදහස හරි කියන එක නෙවෙයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ මේක අපිට තෝරල දුන්නේ කොහොම ද කියන එක යි. දැන් අපි කියමු මට යම්කිසි විදිහකට යමක් වැටෙන්නවා කියල. මට වැටහෙන දෙය මගේ පුද්ගලික මතයක් හැටියටයි. මගේ පුද්ගලික මතය මෙන්ම මේකයි කියල මම ධර්මයේ මතයක් හැටියට කිව්වොත් මිනිස්සු ධර්මය හැටියට ඉගෙන ගෙන තියෙන්නේ මොකක් ද? මගේ පුද්ගලික මතය. ඒක වැදගත් නෑ. මොකද හැම පුද්ගලික මතයක් ම තියෙන්නේ අවිද්‍යාව ප්‍රත්‍යයෙන්. සෑම මනුෂ්‍යයෙකුගේ ම මූලික පදනම අවිද්‍යාවයි. ඒ නිසා අවිද්‍යාව තුළ ඉඳලා එක එක්කෙනා එක එක දේවල් කියනවා.

අනියත බව ගැන විවිධ කතා....

ක්‍රිෂ්ණමූර්ති අහල තියෙනවනේ. ක්‍රිෂ්ණමූර්තිගේ පොත් කියවලත් ඇති නේ. එයා හැම තිස්සෙ ම කිව්වා අනිත්‍යයක් ගැන. අනිත්‍යයක් ගැන කියද්දී මම නැහැ, මම නැහැ කියල කිව්ව. එයා මම නැහැ කියන එකට ඉදිරිපත් කරපු තර්කය ශුන්‍යතාවයි. මහායානයටත් වුනේ ඒක දැන් මහායානය ඉදිරිපත් කරපු තර්කය ශුන්‍යතාවයක්. තර්කයක් හැටියට ඕනෑ ම දෙයක් අපිට ඉදිරිපත් කරන්න පුළුවන් නමුත් යථාර්ථයක් හැටියට අවබෝධ කර ගැනීමේදී තියෙන බාධක තර්කයකින් විසඳන්න බැහැ. තේරුණා ද කියපු දේ. අපිට තර්ක කරන්න පුළුවන් ඕනෑම දෙයක් සම්බන්ධයෙන්. මේක අනිත්‍යය යි. මෙහෙමයි. මේකේ මම නැහැ. මේක නිකම් ම හිස් එකක් කියලා කථා කරන්න පුළුවන් නමුත් අවබෝධ කර ගැනීමේදී, අපට අවබෝධයට පැමිණීමේදී තියෙන දුෂ්කරතා තර්කයකින් විසඳන්න බෑ. ඒක අවබෝධයක් තුළින් ම

විසඳා ගන්න ඕන. අන්න ඒ නිසා තමයි අනිත්‍ය ගැනත් අපට කතා කරන්න තියෙන්නෙ.

දෙකක් නෙමෙයි එකක්.

අනිත්‍යය කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාලේ කුමක්ද කියන එක මතක තියා ගන්න. භාවනාවේ අත්දැකීමයි සූත්‍රයයි කියන්නේ දෙකක් නෙමෙයි එකක්. යම් හෙයකින් බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාල දෙයට අපේ භාවනාවේ අත්දැකීම් වෙනස් නම් මතක තියාගන්න, ධර්මයේ වරදක් නොවෙයි, අපේ වරදක්. සැක කරන්න ඕනෙ ධර්මය නෙවෙයි, තමාගේ අත්දැකීමයි. මොකද හේතුව? අපිට එක ම විශ්වාසනීය ආචාර්යවරයා බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාල ධර්මය පමණයි. ඉතින් මේ ලෝකයේ කවුරුහරි ඇවිල්ලා අපිට කිව්වොත් ඔන්න ඔහොම නොවෙයි ඕක කරන්න තියෙන්නේ, මෙන්න මේ විදිහටයි. බලන්න කියලා ඒක අහලා මම ධර්මයට ගලපා බලනවා. සූත්‍රයට ගලපා බලනවා සූත්‍රයට ගලපා බලද්දී ගැලපෙන්නේ නැත්නම්, මොකද කරන්නේ? මම සූත්‍රය බැහැර කරල අරක පිළිගන්නව ද? නෑ. එහෙම නෙවෙයි කරන්න ඕන. ඒක බැහැර කරලා සූත්‍රය පිළිගන්නවා. සූත්‍රයට ගැලපෙනවා නම් අපේ අදහස හරි එහෙම නම් අපි ධර්මය තුළ ඉන්නවා, අපි ධර්මය තේරුම් ගන්නවා. අන්න එහෙමයි ශ්‍රාවකත්වයට පැමිණෙන්නෙ.

සදාකාලික හෝ වූ ලෝකේ....

ඉතින් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයේ බොහොම ලස්සන සූත්‍රයක් තියෙනවා “ගය්භ සූත්‍රය” කියල. සංයුත්ත නිකායේ හතර වන කොටසේ වේදනා සංයුත්තයේ. එකේදී උන්වහන්සේ පෙන්වනවා කරුණු

දෙකක් නිසා මේ ලෝකය හටගන්නා හැටි. අන්න ඒකෙදි උන්වහන්සේ පෙන්වනවා ඇසත්, රූපයත් නිසා වක්බු විඤ්ඤාණය ඇතිවෙනවා. එතකොට කරුණු දෙකක් නිසයි වක්බු විඤ්ඤාණය ඇතිවෙන්නේ. ඊළඟට උන්වහන්සේ පෙන්වනවා (වක්බුං වලංචේව වයං චේව අනිච්චං විපරිනාමං) ඇස සැලෙන්නේ ද වේ. වැනසෙන්නේ ද වේ. අනිත්‍ය ද වේ. විපරිනාම ද වේ. බලන්නකෝ ඒකෙ ලස්සන. ඇස ගැන කියද්දි ඇස වෙනස් වෙනවා. අනිත්‍යයි. වැනසෙනවා. විපරිනාම කියන්නේ වෙනස් වීම ම උරුම කොට තියෙන දෙයක්.

රූපයත් වෙනස් වෙලා යනවා....

ඊළඟට බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළා (රූපාවේව) රූපයත් එහෙම තමයි. ඇහැට පේන රූපත් අනිත්‍යයි. වැනසෙනවා, වෙනස් වෙනවා. විපරිනාම යි. එතකොට අනිත්‍යයි කියන එක එයට අදාළ ලක්ෂණයක්. හේතු එල දහමෙන් හටගන්නා වූ දේකට අයිති ලක්ෂණයක් අනිත්‍යයි කියන්නේ. ඉතින් මේ අනිත්‍ය ලක්ෂණය මොකක් ද? (උප්පාදෝ පඤ්ඤායති, වයෝ පඤ්ඤායති, ධීතස්ස අඤ්ඤාතත්ථං පඤ්ඤායති) හට ගැනීමක් පේනවා, වැනසීමකුත් පේනවා, වෙනස් වෙමින් පැවතීමකුත් පේනවා. දැන් ඔන්න ඇහැ තුලත් ඔය ලක්ෂණ තියෙනවා. ඇහට පේන රූපයේත් ඔය ලක්ෂණ තියෙනවා. ඒ නිසා තමයි ඔය දෙක ම අනිත්‍යයි.

ස්පර්ශයත් අනිත්‍යයි....

ඊළඟට උන්වහන්සේ පෙන්වනවා අනිත්‍ය වූ ඇහැ අනිත්‍ය වූ රූපයත් නිසා හටගන්නා වූ වක්බු විඤ්ඤාණය, (කුතෝනිච්චං හවිස්සති) නිත්‍ය වන්නේ කොහොම ද?

අනිත්‍ය වූ දේවල් ආශ්‍රයෙන් හට ගත් දෙයක් නිත්‍ය වෙන්න කිසි සාධාරණ පදනමක් තියෙනවා ද? කිසිම සාධාරණ පදනමක් නැහැ. අනිත්‍ය වූ දෙයින්, හට ගත් දෙයක මූලික ලක්ෂණය තමයි අනිත්‍ය වීම. වෙන එකක් නෑ. ඉතින් උන්වහන්සේ පෙන්වනවා වක්බු විඤ්ඤාණයත් අනිත්‍යය යි. එතකොට අනිත්‍ය වූ කාරණා තුනයි. ඊළඟට පෙන්වනවා (තිණ්ණං සංගති එස්සෝ) මේ තුනේ එකතුව ඇස න්, රූපය න්, වක්බු විඤ්ඤාණයත් කියන මේ තුනේ එකතුව මොකක් ද ස්පර්ශය යි. ඒ තුනේ එකතුව තමයි ස්පර්ශය කියන්නේ දැන් මතක තියාගන්න ස්පර්ශය කියන්නේ අමුතු දෙයක් නෙවෙයි. ස්පර්ශය කියන්නේ ඇහැයි, රූපය යි, සිත යි එකතු වීමයි. වෙන එකක් නෙවෙයි. සම්බන්ධ වෙව්ව ගමන් ලොකු දෙයක් සිද්ධ වෙනව. ඒ සම්බන්ධ වීම නිත්‍ය එකක් ද? නැහැ. නිත්‍ය වූ දේවල් නොවේ එකතු වෙන්නේ. අනිත්‍ය වූ දේවල්. අනිත්‍ය වූ එකතුවක්. දැන් මේක හොඳට අවබෝධ කරගන්න පුළුවන් එකක්.

විඳින ලෝකය පුරා ම තියෙන්නෙත් අනිත්‍යය ම යි...

ඉතින් උන්වහන්සේ පෙන්වනවා මේ ස්පර්ශය අනිත්‍යය යි. ඊළඟට මොකද වෙන්නේ? ස්පර්ශය නිසා තමයි හට ගන්නේ විඳීම. එතකොට ස්පර්ශයක් නැත්නම් විඳීමක් නෑ. අනිත්‍ය වූ ස්පර්ශයක් නිසා හට ගන්නේ නිත්‍ය වූ විඳීමක් ද? අනිත්‍ය වූ විඳීමක් ද? අනිත්‍ය වූ විඳීමක් හට ගන්නේ. දැන් හොඳට බලන්න, අපි දැන් මේ විඳිනට අනිත්‍ය ගැන කල්පනා කිරීමේදී අපි බලන්නේ මම කියන අදහසින් බැහැර වෙලා. ඒක මතක තියාගන්න. දැන් ඇස ගැන බලද්දී, ඇස අනිත්‍ය නම් ඇස වෙනස් වෙනවා නම්, වෙනස් ධර්මතාවයෙන් යුක්ත නම් ඇස තුළ මම කියලා දෙයක්

තියෙනව ද? මගේ කියලා දෙයක් තියෙනව ද? මට අයිතියි කියල දෙයක් තියෙනව ද? ඇසට පෙනෙන රූපය තුළ, ඒකත් වෙනස් නම්, ඒකත් වෙනස් වෙනවා නම්, ඒකත් අනිත්‍ය නම්, ඒකත් අස්ථිර නම්, ඒකත් අපට මමය කියලා, මගේ ය කියලා කියන්න දෙයක් තියෙනව ද? නැහැ. මම කියලා දේකුත් නැහැ. මට අයිති කියලා දේකුත් නැහැ.

මගේ කියා කිසිවක් නැති....

වක්බු විඤ්ඤාණය, ඒකෙත් ඇහැ තුළින් ඇතිකර ගත් සිතින් මම ය, මගේ ය, මට අයිති ය කියල දෙයක් නැහැ. අන්න එහෙම මම කියන දෙයින් බැහැරව තමයි මේ ක්‍රියාකාරීත්වය දිහා බලන්න තියෙන්නේ. ඊළඟට ස්පර්ශය මම නෙවෙයි, ස්පර්ශය මම නම්, මේකේ ආත්මයක් තියෙනවා නම්, අපට පුළුවන් වෙන්න ඕනෙ මගේ ස්පර්ශය මෙසේ වේවා, මගේ ස්පර්ශය මෙසේ නො වේවා කියල ලැබිය යුතු වෙන්න. එහෙම ලබන්න පුළුවන් ද? බෑ. ඊළඟට ස්පර්ශය ප්‍රත්‍යයෙන් හට ගන්නේ වේදනාව. ඇහැ තුළින් නම් (වක්බු සම්ඵස්සජා වේදනා) ඇස නිසා හට ගත් ස්පර්ශය තුළින් තමයි විදීම හටගන්නේ. එතකොට සැප වේදනාව ඇති වෙනකොට, සැප වේදනාව මම නම්, මාගේ සැප මේ වේදනා මෙසේ පවතීවා කියල අපිට පුළුවන් වෙන්න ඕනෙ, අධිෂ්ඨාන කරලා, ප්‍රාර්ථනා කරලා, යාඥා කරලා මේ වේදනාව රඳවා ගන්න. ඒක කරන්න බෑ. ඇයි ඒ? මම කියන දේට අයිති නෑ. ඒකයි හේතුව. ඒක අයිති මොනවට ද? ස්පර්ශයට අයිති වෙනවා. ස්පර්ශය වෙනස් වෙන කොට මොකද වෙන්නේ? වේදනාව වෙනස් වෙනවා. සැප වේදනාව සිතට එනකොට, සාමාන්‍යයෙන් ධර්මය නො දත් පුහුදුන් මනසක් තියෙන කෙනා මොකද කරන්නේ? හිත

උද්දාමයට පත් කර ගන්නවා. මහත් සන්තෝෂයට පත් වෙනවා, විපුල ශ්‍රීතියකට පත්වෙනවා. එයා මොකද කරන්නේ? මේ මට බොහොම සැපය කියලා දැඩි ලෙස ගන්නවා.

සතුටු සිතින් පිළිගන්නේම් සියල්ල මට ලැබෙනා....

නිකම් නොවේ පිළිගන්නේ. (අභිනන්දනි) සතුටින් පිළිගන්නේ. (අභිවදනි) හරි ආසයි. දැන් සතුටින් පිළිඅරගෙන නොයෙක් විදිහට පිළිඅරගෙන, හිතනවා, ප්‍රාර්ථනා කරනවා, එතකොට දන්නේ ම නැතිව එකක් සිදුවෙනවා. මොකක් ද ඒ? (අජ්ඣෝසාය තිට්ඨති) ඒකේ තමාගේ සිත බැස ගන්නවා. ඔන්න ඔවා තමයි අපේ සිතේ බැසගෙන තියෙන්නේ. මේ හැම දෙයක් කෙරෙහි ම බැස ගත්තට පස්සේ ආයෙන් නැගිටින්න බෑ. මඩ වලක එරැණා වගේ. දඟලද්දී යටට ම ගිහිල්ලා. මේක තමයි ස්වභාවය.

සතුටු සිතින් පිළිගන්නේම් සියල්ල මට ලැබෙනා....

ඉතින් එයා වේදනාවත් සතුටින් පිළිගන්නවා. හොඳයි කියලා පිළිගන්නා. ඒකේ බැසගෙන ඉන්නවා. දැන් දන්නේ නෑ “එස්ස පච්චයා වේදනා” කියල. සාමාන්‍ය කෙනා මොකද කරන්නේ? සැප වේදනාව නැතිවෙලා දුක් වේදනාව එතකොට අඬන්න පටන් ගන්නවා. “අනේ එපා මට නම් එපා” කියල. පුළුවන් ද ඒක නවත්වන්න. බෑ. ඇයි ඒ? ස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන් තමයි වේදනාව හටගන්නේ. එනිසා “අනේ මට දුක් වේදනාව එපා; දෙවියනි, මේ දුක් වේදනාව ගෙනියන්න” කියල යාඤ්ඤා කරල, බජන් කියල නවත්වන්න පුළුවන් ද? බෑ. ඒක ස්පර්ශ

ප්‍රත්‍යයෙන් හටගන්න වේදනාවක්. බලන්න කොයි තරම් පැහැදිලි ද කියල.

බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධ කළ සත්‍යය, මේක ලාමක දෙයක් නොවෙයි. අලාමක දෙයක්. ඉතින් උන්වහන්සේ පෙන්වනවා මේ උපේක්ෂා වේදනාව ඇතිවෙන කොට, මේ උපේක්ෂා වේදනාවක් තියෙන්නේ ස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන්. ඒ කියන්නේ සැප වේදනාවට අදාළ ස්පර්ශයක් නැතිව, දුක් වේදනාවට අදාළ ස්පර්ශයක් නැතිව, මැදහත් වේදනාවේ ස්පර්ශයක් තියෙනවා නම් අයිති වෙන්නේ මොකට ද? ඒ ස්පර්ශයෙන් තමයි විදීම හටගන්නේ. මැදහත් වේදනාව හටගන්නවා. ඉතින් එතකොට මට උපේක්ෂාව විතරක් පවතීවා. සැපත් එපා, දුකත් එපා කියල ඉන්න පුළුවන් ද? බෑ. ඒක මොකද සිදුවෙන්නේ? ඒක මම නෙවෙයි. මගේ නෙවෙයි. මගේ ආත්මය නෙවෙයි. ඉතින් ඒකට මොකද සිදුවෙන්නේ. ඒක සංඛ්‍යයක්. සංඛ්‍යයකට අයිති දේ සිදුවෙනවා. මොකක් ද? හටගැනීම පෙනෙනවා. වැනසීම පෙනෙනවා. වෙනස් වෙමින් පැවතීම පෙනෙනවා. ඉතින් මේ හට ගන්නා සුළු දෙය, වැනසෙන සුළු දෙය, වෙනස් වෙමින් පවතින සුළු දෙය, මම ය, මාගේ ය කියල අපි අල්ලාගෙන ඉන්නවා නමුත් සිදුවෙන්නේ කුමක් ද? සංඛ්‍යයට සිදුවන දෙය සිදුවෙනවා. අපි එය අවබෝධ කර ගන්නතාක් කල් අපි මොකද කරන්නේ. දුක්වෙනව.

සිහින ලොවක් දුටුවා මතකයි....

ඊට පස්සෙ මොකද? අතීතයේ ගෙවී ගිය ජීවිතය ගැන දුක්වෙනවා. අනාගතය පතමින් දුක්වෙනවා. වර්තමානයේ නො සැහීමකට පත් වෙමින් දුක් වෙනවා.

කෙළවරක් නෑ අසහනය. ඇයි? මේ අසත්‍යය වූ මායාවක් අපේ සිත තුළ මවාගෙන මම නො වන දෙයක් මම ය කියල අල්ලාගෙන, මගේ නො වන දෙයක් මගේ කියල අල්ලාගෙන, මට අයිති නැති දෙයක් මට අයත් ය කියල අල්ලාගෙන රඳවා ගන්න හදනවා. නමුත් වෙන්තේ නෑ. මොකද මේ ඔක්කොම තියෙන්නේ හේතුවක් ප්‍රත්‍යයෙන් හටගත්ත ඵල හැටියට යි.

ඊළඟට බලන්න මේ අනිත්‍ය නිකන් අනිත්‍යයක් නෙවෙයි. දැන් ස්පර්ශයක් නිසා වේදනාවක් හට ගන්න කොට, දැන් ඔන්න බලන්න කරුණු කීපයක්. ඇහෙන්න රූපය හඳුනාගෙන ඉවරයි. වක්ඛු විඤ්ඤාණය හඳුනාගෙන ඉවරයි. හඳුනාගැනීමකුත් ඇතිවෙලා ඉවරයි. හඳුනා ගැනීම තියෙනවා, 'රූප සඤ්ඤාව'. එතකොට ඇස තුළින් හට ගත් විදීමකින් අපි හඳුනා ගත්තා මොකක් ද? රූපය. ස්පර්ශය ප්‍රත්‍යයෙන් විඳිනවා. ඒ කියන්නේ 'වක්ඛු සම්ඵස්සජා වේදනා'. ඇස නිසා හට ගත් ස්පර්ශයෙන් තමයි විඳීමක් තියෙන්නේ. එතකොට ඇස තුළින් හඳුනාගන්නේ කුමක් ද? රූපය. ඇස තුළින් ශබ්ද හඳුනා ගන්න පුළුවන් ද? බෑ. එතකොට ස්පර්ශ වෙනස් වෙන කොට හඳුනාගත් රූපයක් වෙනස් වෙනවා. එතකොට ඒකත් ස්පර්ශයේ ප්‍රත්‍යයෙන් තියෙන්නේ.

සංඛ්‍යයක් වූ චේතනාවේ අත්ත

ඊළඟට මොකද සිදුවෙන්නේ? ඇහෙන්න රූපයක් දකින කොට චේතනාවක් පහළ වෙනවා. දැන් රූප දකින කොට මතක තියා ගන්න චේතනාව සිතෙන් බැහැරව නෙවෙයි තියෙන්නේ. ඵස්ස පච්චයා වේදනා. දැන් ඵස්ස කිව්වා. සඤ්ඤා කිව්වා. චේතනා. මේ ඔක්කොම

සිදුවෙන්නේ ස්පර්ශ වෙච්ච ගමන්. එස්ස පච්චයා තමයි අනිත් ඔක්කෝම. ඉතින් මොකද සිදුවෙන්නේ. චේතනා පහළ වෙනවා. ඇහෙන්නේ රූපය දැක්කම පහළ වෙන චේතනාව මොකක් ද? රූප සංචේතනා. ඇහෙන්නේ රූපය දකින කොට ම චේතනාව පහළ වෙනවා. චේතනාව මුල්කොට ගෙන මේක දකින්නේ. කණින් ශබ්දයක් අහන කොට ඇති වෙන චේතනාව ශබ්ද සංචේතනා. නාසයෙන් ගද සුවද ඇතිවෙන කොට ඇතිවෙන චේතනාව ගන්ධ සංචේතනා. දිවට රසයක් දූනෙන කොට ඇතිවෙන චේතනාව රස සංචේතනා. කයට පහසක් දූනෙන කොට ඇතිවෙන චේතනාව ඵොට්ඨබ්බ සංචේතනා. මනසට අරමුණක් දූනෙන කොට ධම්ම සංචේතනා ඇතිවෙනවා. චේතනාවක් ආපු ගමන් මොකක් ද සිදුවෙන්නේ? ඊට පස්සේ සිතයි, කයයි වචනයයි ක්‍රියා කරනවා. දැන් බලන්න මේ ඔක්කෝම ගේ අනිත්‍යය වූ ක්‍රියාකාරීත්වයක් තියෙනවා. අපට ජේන්නෙ නැහැ. දැන් මේ වෙනකම් විස්තර කරපු අනිත්‍යය තේරුණා ද? ඕක තමයි අවබෝධ කළ යුතු අනිත්‍යය.

විසඳුමට පෙර ප්‍රශ්නය තේරුම් ගනිමු

මේක හරියට මොකක් වගේ ද දන්නවද? අපි ජීවිතයේ ප්‍රශ්නයකට මුහුණ දෙනවා වගේ. ප්‍රශ්නය තේරුම් ගන්න කල් ප්‍රශ්නයට විසඳුමක් දෙන්න පුළුවන් ද? බෑ. ප්‍රශ්නය තේරුම් ගන්න කල් විභාගයක දී වුනත් ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දෙන්න පුළුවන් ද? පිළිතුරු දෙන්න බැහැ. ඒ වගේ තමයි අපි අනිත්‍ය දෙය අනිත්‍යය හැටියට අවබෝධ කර ගන්න සිත සකස් කරගන්න කල් අනිත්‍යය අවබෝධ වෙන්නෙ නැහැ. අපි සිතින් මවා ගත් සංකල්පයක් හැටියට අනිත්‍යයත් ඒක අනිත්‍යයි කියලා

මේ සිත් පහළ වෙලා වේගයෙන් ඇතිවෙනවා, නැතිවෙනවා කියල අපි කියමු. නමුත් අපි දැනගන්න ඕනේ කුමක් පදනම් කරගෙන ද මේ අනිත්‍ය සිදුවන්නේ කියල. එහෙම අවබෝධ කර නො ගත්තොත් අපි අනිත්‍යයි කියන එක හැමදාම සංකල්පයක් හැටියට හිතාගෙන ඉන්නවා. එච්චරයි සිදුවෙන්නේ.

ඉතින් බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වනවා එතනදී, වඩන්න කියලා. දැන් ඔන්න චේතනාව මුල් කරගෙන ඇති වෙන රූප සංවේතනා. ඊළඟට පෙන්වනවා ඒකෙ තියෙන්නෙ එක ම ලක්ෂණය යි. සංඛත ලක්ෂණය. ඒකෙ තියෙන්නෙ සංඛතයක්. චේතනාවෙ තියෙන්නේ, හටගැනීමක් පෙනෙනවා, වැනසීම පෙනෙනවා, වෙනස් වෙමින් පැවතීම පෙනෙනවා. මේ එකකවත් නෑ ස්වාධීන පැවැත්මක්. මේ ඔක්කොම උපකාරයෙන් පවතින්නේ. අනිත්‍ය වී යන දෙයක්. වෙනස් වී යන දෙයක්.

ආශාව ද නියත නැහ.

ඊළඟට උන්වහන්සේ වදාළා එතනින් නවතින්න එපා. තව එකක් වඩන්න ඕනේ. මොකක් ද? ඒ තණ්හාවත් අනිත්‍යය වශයෙන් වඩන්න ඕනේ. දැන් ඉතින් ආශාව තියෙනවානේ. සමහර විට හිතෙන්න පුළුවන් මේ ආශාව නැතිව යන්නේ නැහැනේ. මේක නිත්‍ය දෙයක් ද කියල. ආශාව කියන්නේ නිත්‍ය දෙයක් නෙවෙයි. අනිත්‍ය දෙයක්. ආශාව කියන්නේ වෙනස් වෙලා යන දෙයක්. සම්පූර්ණයෙන් ම හිතෙන් සකස් කළ දෙයක්. එනිසා ඔන්න දැන් අපට පුළුවන් එස්ස පච්චයා වේදනා තියෙනවා නේ. ස්පර්ශය ප්‍රත්‍ය කොට විඳීමක් තියෙනවා. ස්පර්ශය ප්‍රත්‍ය කොට සඤ්ඤාවක් තියෙනවා. ස්පර්ශය ප්‍රත්‍ය කොට

වේතනාවක් තියෙනවා. වේතනාව මුල්කරගෙන තමයි දැන් අපි මේ හැමදෙයක් ම කරන්නේ. ඉතින් මේ ආශාවක් ඇති වෙන කොට මේකත් අනිත්‍ය වශයෙන් දැක්කොත් මොකද වෙන්නේ? ආශාව පැවතීමෙන් උවමනාවක් අපට නැතිව යනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වනවා මේ ඔක්කොම සමස්තයක් වශයෙන් ගත්තහම බලන්න කියලා තියෙන්නේ සංස්කාර හැටියට. සකස් කරපු දේවල් හැටියට. මේ ඔක්කොම බලන්න තියෙන්නේ සංස්කාරයන්ගේ ලක්ෂණය කියල. උන්වහන්සේ පෙන්නුව මේක අවබෝධ කරගන්න කියලා මෙන්න මෙහෙම.

හරසුන් දෙයක් කරා ඇදෙන ජීවිත...

එක්තරා මනුෂ්‍යයෙක් ගහක අරටුවක් සොයාගන්න කියලා කෙටේරියක් අරගෙන ගියා කෙහෙල් වනයකට. ගිහිල්ලා මේ කෙසෙල් ගස් කප කපා පතුරු ගලව ගලවා බලනවා. හරයක්. කෙසෙල් වනය තුළ මෙයා හරයක් දකියි ද? එයාට හරයක් දැක ගන්න නෑ. මෙන්න මේ වගේ ගෙවිච්ච ජීවිත දිහා බලන්න කියනවා. අපි කැවා, බිච්චා, හිනාචුනා, සිංදු කිච්චා, නැටුවා, ඇඬුවා නේද? කල කෝලාහල කළා, බලාගත්තු අත බලාගෙන හිටියා, ඉගෙන ගත්තා, රැකියාවල් කළා, දූ දරුවෝ හැදුවා, දීග දුන්නා, ඉඩම් කඩම් ලිච්චා, ගෙවල් දොරවල් හැදුවා, ඒවා බෙදුනා, කඩා වැටුනා, ආයේ හැදුවා කෙහෙල් ගහක් පතුරු ගැහුවා වගේ. කෙසෙල් ගහක් පතුරු ගැහුවට වඩා, මොකක් ද මේකෙ තියෙන වෙනස. ලොකු වෙනසක් තියෙනව ද? හොඳට බලන්න දැන් ඉන්න තැන ඉඳලා. කෙසෙල් ගහක් පතුරු ගැහුවා වගේ. හැමදාම අපි හිතුවා හරයක් තියේවි කියලා. ඇයි බලනකොට අපට පෙනෙන්නේ හරයක් තියෙනවා වගේ. ඇයි හොඳ මහතට

තියෙන කෙසෙල් ගස් දැක්කාම හොඳ අරටු ඇති කියලා හිතෙනවා. නො දන්න කෙනෙකුට. ඉතින් මොකද කරන්නේ අපි හිතනවා. මේ ගහේ හරයක් නැහැ කියලා මේ කෙසෙල් ගස කපලා දානවා. ඊළඟට ලොකු කෙසෙල් ගහක් දැක්කම එතනට දුවනවා. මේ වගේ හරයක් නැති දේකට හරයක් තියෙනවා කියලා අපේ හිතේ මුල් බැස ගෙන තියෙනවා අදහසක්.

හිමාවක් නො දකින මුළාවක්....

හොඳට බලන්න ගෙවී ගිය අතීතය කෙසෙල් ගහක් ගලවලා වාගේ. හරයක් නෑ. නමුත් හරයක් තියෙනවා, තියෙනවා ගගා තමයි අපි මෙව්වර දුර ආවේ. අනාගතයේ ක් කවදා හරි හරයක් ඇති කියන තාක්කල් යනවා. යම් දවසක අපි හිතුවොත් මේකෙ හරයක් නෑ කියලා, මේකෙන් මිදෙන්න ඕනෙ කියලා. අන්න නවතින්න පටන් ගන්න දවස පටන් ගන්නේ එදා ම යි. නැත්නම් හැම තිස්සෙම මේ දුක් උපදවන දෙයක් ම ඇති කර ගෙන ආශාවන් වැළඳගෙන යනවා. දුක ම යි ඇති කරලා දෙන්නේ. නමුත් පෙනි පෙනී අතහරින්න බෑ. දුක හට ගන්නවා. පෙනි පෙනී මේ අතහරින්න බෑ. එව්වරට ම මේ ලෝකය තුළ අපි මුළා වෙලා. ඉතින් මේ හරයක් හැටියට දකින මේ අනිත්‍ය වූ පැවැත්ම ඒ ආකාරයෙන් ම දකින්න අපට ශක්තිය ලැබුණොත්, කණ්ණාඩියකින් බලනවා වාගේ අපිට බලන්න පුළුවන් මේ ධර්මය කොච්චර ඇත්තක් ද කියලා.

කෙලවරක් හැති දුක් ගහක් ද මේ ජීවිතය....

බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාලා, දැන් ඔන්න බලන්න අනිත්‍යයේ ලක්ෂණ ටික මම කියාදුන්න ඇස අනිත්‍යය වෙන්නේ. මේ මේ කාරණා නිසා. රූප, සිත, ස්පර්ශය,

වේදනා, සඤ්ඤාව, චේතනාව, තණ්හාවත් මේ ඔක්කොම සංඛාර අනිත්‍ය වෙනවා. එහෙනම් අනිත්‍ය වූ ලෝකයක්, ලෝකයට අයිති දේ තමයි අනිත්‍යය. අනිත්‍යයේ ලක්ෂණයක් මම කිව්වා. හට ගැනීම පෙනෙනවා, වැනසීම පෙනෙනවා, වෙනස් වෙමින් පෙනෙනවා නමුත් මේක ලෝක ධර්මයක් හැටියට ධර්ම නියාමයක්. අපට අවබෝධ වෙන්නේ නැති එකක්. අපි මේ මොකද කරන්නේ? අනිත්‍ය වූ සංඛත වූ ඒ සංස්කාර වූ ගොඩ මම ය, මගේ ය, මට අයිති කියලා ග්‍රහණය කර ගෙන ඉන්න නමුත්, අපි කොපමණ ග්‍රහණය කරගෙන සිටියත් සිදු වන්නේ මොකක් ද? අනිත්‍ය බවට පත්වීම ම යි සිදුවන්නේ. නමුත් පුදුම දෙයක් කියන්නේ කොච්චර අනිත්‍ය වුවත් මේක අවසන් වෙන්නේ නැත්තේ ඇයි? මේ ජීවිත දුක් සයුර අවසන් වෙන්නේ නැත්තේ ඇයි? මේ දුක් ගඟ නිමාවෙන්නේ නැත්තේ ඇයි?

මගේ පරම පැතුම....

.... චේතනාවක් පහළ කරලා මොකක් ද අපි කරන්නේ සිතින්, කයෙන්, වචනයෙන්, ක්‍රියාත්මක වෙන කොට අපි ඉන්නේ අනිත්‍ය තුළ නොවෙයි, අපි ඉන්නේ නිත්‍යය තුළ යි. මේ දෘෂ්ටිය තුළ පිහිටලා කරන කොට, දැන් බලන්න මේ සිතේ මායාව ලෙහෙසි මායාවක් ද කියලා කර්ම විපාකයක් සකස් වුනා ම. ඔතනයි අපට ගැලවෙන්න බැරි තැන. දැන් මේ ඔක්කෝගෙන් ම ඇහුවොත් ආයේ උපදින්න කැමති ද කියලා අනේ එපා කියයි. දෙවිලොව යන්න කැමතිද? එපා කියයි. බඹලොව යන්නත් එපා කියයි. නිවන් දකින්න නම් හොඳයි කියයි. ඒත් පුළුවන් ද? කැමැත්තෙන් පුළුවන් ද? ආත්මයක් තිබුනොත් පුළුවන් ද? බෑ. ආත්මයක් තිබුනා නම් නිවන් දකින්න කොහෙත් ම බෑ. එහෙම නෙමෙයි මම කියලා

යම්කිසි දෙයක් තිබුනා නම් තමාගේ කැමැත්තට තියෙන මම මරණින් පසු නූපදිවා අධිෂ්ඨාන කරලා පුළුවන් වෙන්න ඕනෙ. බෑ. මම කියන දේකට යටත් කිසිම දෙයක් නෑ මම ය කියන දේකට අයිති දෙයක් නෑ. ඒ නිසා තමන් කැමති වුනත්, අකමැති වුනත්, සිදුවන්නේ මොකක් ද? ඒ නිසා කර්මයට අනුව සිදුවන දේ සිදුවෙනවා අන්න ඒකයි අපි හේතු සකස් කරගන්නෙ, හොඳ හේතු සකස් කරගන්නේ හොඳ ඵලයක් සඳහා.

අඳුර විහිවිද එළිය දකින්නට...

දැන් කර්මය. ඒ කියන්නේ විමුක්තියක් පිණිසත් චේතනාව මුල්වෙනවා. දැන් බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළේ. කර්මය ගැන කථා කරද්දී, දැන් මේ අන්ත්‍යය ලෝකයේ අපි සම්බන්ධ වෙලා තියෙන්නේ තනිකරම ක්‍රියාවක ඵලයක් හැටියට. කර්ම විපාකයකින් ම යි. මේ සම්බන්ධ වෙලා තියෙන්නේ භවයක් තවත් භවයකට සම්බන්ධ වෙන්නේ කර්ම විපාකයකින් වෙන දෙයකින් නොවේ. විපාක නැත්නම් සම්බන්ධ වෙන්නේ නැහැ. ඉතින් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔන්න ඔතනදී පෙන්නුවා, දැන් අපට තියෙනවා කර්ම විපාක සකස් වීමේ ස්වභාවයක් ඒකේ තියෙන හේතුව මොකක් ද? එතකොට අවිද්‍යාව කියන්නේ මොකක්ද? ඒ කියන්නේ මේ වැඩපිළිවෙල, දුකක් තියෙනවා, මෙතන තියෙන්නේ හේතු ඵල දහමක්, මෙතන මම ය, මාගේ ය, මට අයිති ය කියල දෙයක් නෑ කියලා ඉස්සෙල්ලා ම අපට වැටහීම තියෙන්න ඕනෙ. ඊලඟට වැටහිලා තියෙන්න ඕනෙ මේ දුක හදන්නේ තණ්හාව විසින්. තණ්හාවක් ඇති වුනේ ඇයි? එතකොට අවිද්‍යාව කියන්නේ මේ වැඩපිළිවෙල නො දන්නාකම. මෙතන හේතු ඵල ධර්මයක් තියෙන බව නො දන්නාකම.

මෙතෙක් නො දුටු දුක....

ඊළඟට වැටහිලා තියෙන්න ඕනේ දුක හදන්නේ, අනිත්‍ය දෙයක් හැටියට අවබෝධ නො වීම නිසා. අසාර වූ දෙයක් හැටියට අවබෝධ නො වීම නිසා. ඕනෑම අනතුරකට පත්වන දෙයක් හැටියට අවබෝධ නො වීම නිසා. ඕනෑම දෙයකින් වැනසෙන දෙයක් හැටියට අවබෝධ නො වීම නිසා. අපි මොකද කළේ? ආශාවෙන් වැළඳ ගත්තා. ඔන්න දුක හට ගත්තු ආකාරය මේ දෙක ඉස්සෙල්ලාම අපි දැක්කොත්, මොකක් ද අපි දකින දෙක. දුකත් මේ කාරණය නිසා ම දුක හට ගන්නවා කියලා දැක්කොත් ඔන්න ගැටේ ලිහන මුල අහුවුනා. මෙයාට ගැටේ ලිහන මුල අහු වුනා. මොකද, මෙයා ඒකාන්තයෙන් ම දන්නවා දුකත් සමුදයත්. මේ හේතුව නිසා දුක හට ගන්නවා කියන කාරණය අවබෝධ වුනොත් එයාට තේරෙනවා. එහෙනම් තියෙන්නේ කොහේද? හේතුව මත ප්‍රශ්නේ තියෙන්නේ. ඔන්න එයාට ගැට ලිහන කොන අහුවෙනවා. එයා එතකොට තේරුම් ගන්නවා හේතුව අයිත් කළොත් එලේ ඉවරයි. අන්න එයාට එතකොට තේරෙනවා හේතුව අවිද්‍යාවත්, තණ්හාවත් බව. අවිද්‍යාව කියලා මම කිව්වේ, යථා භූත ඤාණයෙන් තොර බවත්, එසේම අන්ධානුකරණයෙන් තොර බවත්. යථාභූත ඤාණය ඇතිකරගෙන නො ඇලී සිටියොත් දුක ඉවරයි. එහෙනම් තණ්හාව ඉතිරි නැතිව ප්‍රභාණය කරලා දැමීමොත් දුක ඉවරයි. අන්න නිරෝධය වැටහෙන්නේ එයාට තමයි.

ලිහාගන්න ඔබේ ගැටෙන්....

දුකත් සමුදයත් තේරුම් ගත්තොත් නිරෝධය තේරෙනවා. හැබැයි එයාට තේරෙනවා එතකොට

නිරෝධය නිකන් ඇතිවෙන්නෙ නෑ. ඒකට වැඩ පිළිවෙලක් තියෙනවා. මොකක් ද? යථාභූත ඥාණය ඇතිකරගන්න ඕනෙ. යථාභූත ඥාණය නිකන් ඇතිවෙන්නෙ නෑ. සමථ විදර්ශනා කියන දෙකෙන් ආර්ය මාර්ගයකින් යන්න ඕනේ කියලා තේරෙනවා. ඔන්න ඔය ආකාරයට පටිච්චසමුප්පාදය තුළින් ධර්මය දැකලා ඔන්න චතුරාර්ය සත්‍යයේ සැලැස්ම අල්ලා ගත්තොත් ගැටේ ලිහන කොන තමන් අතට ආවා. ඔන්න ඊට පස්සේ ගැටේ ලිහා ගන්න පුළුවන් තමන්ට ම. දැන් මේකෙන් තව තේරුම් ගන්න ඕනෙ පැත්තක් තියෙනවා කර්මය ගැන. මතක තියාගන්න කර්මය කියන්නේ සංඛතයක්. කර්මයේ ලක්ෂණ හට ගැනීමක් පෙනෙනවා, වැනසීමක් පෙනෙනවා, වෙනස් වෙමින් පැවතීමක් පෙනෙනවා අනිත්‍ය වූ දෙයක් නමුත් අර අපි අවිද්‍යාවක් තුළ ම පිහිටලා තණ්හාවෙන් වැළඳගෙන ම සිතන නිසා ම මොකද සිදුවෙන්නේ. සිත කය වචනය තුන්දොර මෙහෙයවා ක්‍රියා කරද්දී කර්ම සකස් වෙනවා. මේ කර්ම සකස් කිරීම තමා කරනවා නොවේ, අනුන් කරනවා නොවේ. නමුත් යම්කිසි සම්මුතියක් තුළින් කරන දෙයක්. කර්මය මම කියලා දෙයක් නෙමෙයි. නමුත් කර්මය හා තදින් ම බැඳිවිච දේ තමයි සම්මුතිය. මම ඒක තේරුම් කරලා දෙන්නම්. දැන් අපි දෙමව්පියන්ට සලකනවා. දෙමව්පියන්ට සැලකුවා ම ඇතිවෙන්නේ කුසල කර්මයක් ද? අකුසල කර්මයක් ද? කුසල කර්මයක්. එතකොට දරුවෝ දෙමව්පිය කියන සම්මුතියක් තුළින් සිදුවෙන්නේ. මේ සම්මුතිය ඇත්තක්. යථාර්ථයක්. ඒකයි මේක මායාවක් කියල තියෙන්නෙ. මේ සංසාරෙ මායාව. එනිසා මේ මායාව තේරුම් ගන්න අමාරුයි කියලා තියෙන්නෙ. බැරිවෙලාවක් ඒ දරුවාගේ අතින් අම්මා මැරුණොත් මොකද වෙන්නේ? ආනන්තරිය

පාපකර්මයක්. හැබැයි මම ත් නෑ. මගේ ත් නෑ. මගේ කියලා දේකුත් නෑ. එතකොට මම, මගේ කියලා දේකුත් නැත්නම් කොහොමද ආනන්තරීය පාපකර්මයක් සිදුවෙන්නේ? ඇයි මම නැහැනේ නේද? හරි වැඩේනේ. සම්මුතිය අසත්‍යයක් නම්. ඒ සම්මුතිය සත්‍යයක්. එතකොට මේ ලෝකයේ ප්‍රචාරය වෙලා තියෙනවා, සත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් නැහැයි කියලා. ඒකයි බොරු. සත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් නැත්නම් කර්ම රැස්වෙන්නේ කොහොම ද? හොඳට මතක තියාගන්න, මේ සත්ව පුද්ගල සම්මුතිය මත තමයි කර්ම රැස්වෙන්නේ. රහතන් වහන්සේ කියලා කියන්නේ මේ සියලු ලෝක ධර්මයන් ඉක්මවාගිය උත්තමයන් වහන්සේ. කිසි දෙයක් නෑ. මට මගේ කියල රහතන් වහන්සේ නමක් තවත් කෙනෙක් අතින් ඝාතනය වුනොත් ආනන්තරීය පාපකර්මය සිදුවෙනව ද? ඉතින් රහතන් වහන්සේ තුළ නැහැනේ මම ය, මාගේ ය, මට අයිති ය කියන අදහසක්වත්. කොහොමද සිදුවෙන්නේ? දැන් බලන්න ඕන කර්මය කියන එක සම්පූර්ණයෙන් ම කුමක් පදනම් කරගෙන ද තියෙන්නේ. සම්මුතියක් පදනම් කරගෙන. හැබැයි අන්න ඒ සම්මුතිය ඇත්ත. අන්න ඒ නිසා තමයි දැන් අපිට මේ හව ගමනෙන් මිදීම දුෂ්කර. ඇයි එක පැත්තකින් සම්මුතිය කැරකි කැරකි කර්ම රැස් කර දෙනවා. අතින් පැත්තෙන් අපි යථාර්ථයට යන්න ඕනේ. වැඩ දෙකක්. ඉතින් බලන්න එතකොට මේ ස්වරූපයක් ද මේ ජීවිත පැවැත්ම කියලා. කොච්චර මායාකාරී විදිහට මේ කර්මය ක්‍රියාත්මක වෙනවද කියල.

කර්මය කැරකෙන හැටි....

සේනිය හා පුණ්ණ කියල ජටිලයො දෙදෙනෙක් හිටියා. ඒ අය තපස් වෘත සමාදානයේ යෙදෙන

දෙදෙනෙක්. එක්කෙනෙක් බලු වෘත ඒ කියන්නේ බල්ලෙක් වගේ ඉන්නවා. අනෙක් කෙනා හරකෙක් වගේ ඉන්නවා. කන්නේ බොන්නේ ඒ වගේ. දැන් මේගොල්ලෝ හිතුවා මේ විදිහට කලායින් පස්සේ විමුක්තියක් ලැබෙයි කියලා. දවසක් ඒ දෙන්නා ගිහින් බුදු භාමුදුරුවෝ ළඟට ම ගිහිල්ලා ඇහුවා. “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අපි බොහෝ කාලයක් ඉඳලා මේක සමාදන් වෙලා ඉන්නවා. අපි මේකෙන් බලාපොරොත්තු වන විමුක්තිය අපිට ලැබෙයි ද?” කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ කිව්වා. “අපි වෙන එකක් කතා කරමු.” කියලා. “ඕක ඕනෙ නෑ” කියල. ඊට පස්සේ මෙයා කිව්වා, “නැහැ, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, අපි මේක බොහෝ ඕනෑකමින් සමාදන් වෙච්ච එකක්. මේකේ ප්‍රතිඵල අපට කියන්න.” දෙවෙනි පාරත් කිව්වා. අපට ප්‍රතිඵල කියන්න කිව්වා. තුන්වෙනි වතාවටත් කිව්වාට පස්සේ කියනවා, “දැන් මම කිව්වනේ ඔය ගැන කතා කරන්න කැමැති නැහැ කියල. ඕනෙම නම් ඔන්න අහගන්න.” කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා දුන්නා යම්කිසි කෙනෙක් මේ අජ්‍යාන, ගෝචාන, සුනඛචාන ආදී වෘත සමාදන් වෙලා ඒ වෘත සමාදන් වීමෙන් විමුක්තියක් ලැබෙවි කියලා හිතනවා නම් කරුණු දෙකක් සිදුවෙනවා. එයාට මොකද දැන් බල්ලෙක් වගේ ඉන්න සිදුවෙන අයට බල්ලෙක් වගේ කල්පනා කරන්න වෙනවා, කන්න වෙනවා, හැසිරීම් හැඟීම් ආරෝපණය කරගන්න වෙනවා. එතකොට මොකද සිදුවෙන්නේ එයාට? ඒ අනුසාරයෙන් කර්ම රැස්වෙනවා. ඊළඟ එක තමයි එයා ඒකෙන් හිතාගෙන ඉන්නවා විමුක්තියක් ලබන්න පුළුවන් කියලා. ඒක එයාගේ මිත්‍යා දෘෂ්ටියක්. ඔන්න ඔය මිත්‍යා දෘෂ්ටිය තියෙන කොට බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාලේ ගති දෙකක් තියෙනවා, එයා තිරිසනුන් අතරට යන්න ඕනේ. නැත්නම් නිරයට යන්න ඕනෙ.

කල, සුදු සහ කල සුදු

බලන්න කර්මය කියන එක මොන තරම් බැරැරුම් ද කියන එක. ඒක වේතනාවක් මුල් වෙලා සිතන දේ, ලෙහෙසි පහසු දෙයක් ද? කොච්චර බැරැරුම් ද? එහෙම සිතන කොටසි මේකේ භයානක විදින, මේ කර්මයේ සාමාන්‍ය ස්වභාවය ගත්තොත්, මේක අයෝමය ප්‍රාකාරයක වටකරලා තියෙනවා වගේ. මේක ලෙහෙසි නෑ සිදුගෙන බිදගෙන යන්න. ඒ ආකාරයට අපේ ජීවිතය පුරා ම කර්ම බලපෑම තියෙනවා. ඉතින් මේ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාලා මේ ලෝකයේ කර්ම තියෙනවා සැප තියෙන “කණ්භ කම්මං - කණ්භ විපාකා” කලු කර්ම තියෙනවා, කලු විපාක ඇති. ඒ කියන්නේ අකුසල. ඊළඟට “සුක්ඛ කම්මා - සුක්ඛ විපාකා” සුදු කර්ම තියෙනවා, සුදු විපාක ඇති. හොඳ විපාක ඇති කර්ම. ඊළඟට “කණ්භ සුක්ඛං කම්මං - කණ්භ සුක්ඛ විපාකං” කලු සුදු විපාක ඇති කලු සුදු කර්ම.

කර්මය ගොඩනැගෙන්නේ කර්මයකින් ම යි....

උන්වහන්සේ ඒකෙදි පෙන්වනවා, කලු කර්ම හැටියට අකුසල් කරපු අයට මතු වෙන විපාකය තමයි නිරය, තිරසන් යෝනිය, ප්‍රේත ලෝකය. සුදු කර්ම කරපු අයට උන්වහන්සේ පෙන්වා තියෙනවා, දිව්‍ය ලෝක, බ්‍රහ්ම ලෝක ඊළඟට පෙන්වනවා. කලු සුදු කර්ම වලට, ඒ කියන්නේ පිං පව් කලවම් කරපු අයට මනු ලොව හා දෙව්ලොව. ඉතින් උන්වහන්සේ දැන් තව තැනක ඒකෙම පෙන්වනවා, “අකණ්භං අසුඛං කම්මං අකණ්භ අසුඛ විපාකං කම්මක්ඛයාය සංවතිනං” කර්මයක් තියෙනවා හැබැයි ඒ කර්ම කලු කර්ම ජනිත කරවන්නෙන් නැති, කලු කර්ම නොවන, කලු කර්මයේ විපාකය ඇති

නොකරන, සුදු කර්ම නොවන, සුදු කර්මයේ විපාක ඇති නොකරන කර්මයකුත් තියෙනවා. ඒ කර්මය “කම්මබයාය සංවතිතං” ඒක තියෙන්නේ කර්මය ක්ෂය වීම පිණිස. ඒක කොහොමද සිදුවෙන්නේ? “යං කම්මං කණ්භං විපාකං තස්ස පහාණාය” යම් කර්මයක් තියෙනවද, අකුසල විපාක ඇති, එය ප්‍රහාණය පිණිස එයාගේ චේතනාවක් ඇත් ද අන්ත ඒ චේතනාවයි එතන තියෙන කර්මය.

චේතනාව කර්මය නොවෙයිලු...

ඔන්න බලන්න මම දැක්කා එක්තරා පොතක තියෙනවා ලියලා මම හිතන්නේ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වෙන්න ඕනෙ. චේතනාව කර්මය නොවෙයි කියලා. ඒකේ තියෙනවා චේතනාව කර්මය වෙනවා නම් කොහොමද මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ ව කකුල් දෙකෙන් අලලේවා විසිකරනවා කිව්ව ආලවකට ඒ කර්ම විපාක දුන්නේ නැත්තේ කියලා. ඒ පොතේ තර්කයක් ඉදිරිපත් කරලා තියෙනවා. ඒකෙදී ඒ ලියපු කෙනාට අමතක වෙලා, ආනන්තරිය පාපකර්මයක් සිදු නො වුන බව. ඒ වගේ ම අංගුලිමාල මරණ චේතනාවක් පහල කරගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ පස්සෙන් පන්නගෙන ආවා. නමුත් ඒ චේතනාව පහළ කළාට, එයාට ආනන්තරිය පාප කර්මයක් සිදුවුනේ නැහැ. අන්ත ඒ නිසා පුළුවන් වුනා එයාට අකුසල කර්මය යටපත් කරලා කුසල කර්මය මතු කරන්න. ඒක ඒ හාමුදුරුවෝ තේරුම් අරගෙන තිබුනේ නෑ. මම කියන්නේ ප්‍රශ්න ඇති වෙන තැන දී ප්‍රශ්න අපි නිරවුල් කර ගැනීම පිණිස.

නිදහස් වෙන්න ඔබත් මේ ‘කර්මයෙන්’

ඉතින් චේතනාව කොච්චර බලවත් ද? බලන්න. “ යං කම්මං සුක්ක විපාකං” යම් කර්මයක් ඇත් ද, පින

ඇතිකරන, පුණ්‍ය විපාක දෙන “තස්ස පහානාය යා චේතනා” එය ප්‍රහාණය කිරීම පිණිස යම් චේතනාවක් ඇත් ද, ඒක තමයි කර්මය ක්ෂය වීම පිණිස මේ පවතින කර්මයන් ගෙවීම පිණිස පවතින. අන්න එතකොට දැන් මතකයට ගන්න, දැන් අපි මේ මම ය, මගේ ය, මට අයිතියි කියන අදහසින් බැහැරව මෙහි ඇති ඇල්ම දුරු කළ යුතුයි. මේ සකස් කිරීම නැවැත්විය යුතුයි. මේකෙන් අත්මිදිය යුතුයි කියලා දැඩි චේතනාවක් පහළ කරගෙන අපි මේ ස්කන්ධ ධාතු ආයතන වල අනිත්‍යය අනිත්‍යය හැටියට ඇත්ත තුළින් ම බලනවා නම්, යථාභූත ඤාණයක් ඇතිකර ගැනීම පිණිස අපි බලනවා නම්, අපි අපේ චේතනාව සකස් වෙන්නේ හවගාමී වෙන්න ද? හවයෙන් නිදහස් වෙන්න ද? හවයෙන් මිදෙන්න. අන්න ඒකයි අපට වැදගත් වන්නේ. අපිට ඒක වැදගත් වෙන්නේ අපේ හිතේ බලවත් සිතිවිල්ලක් හැටියට චේතනාවක් පහළ වෙලා තියෙන්න ඕනෙ කියලා. එතකොට හොඳට තේරෙනවා අපි වැනෙන සිතකින් මේක කලා ම කිසි බලයක් නෑ. නමුත් අපිට තියෙන්නෙ ඕනෙ, අවබෝධයක් එක්ක. දැන් මේකයි අපේ සිතේ ස්වභාවය. සිතේ සැකය ඇතිවෙන එක ඉස්සෙල්ලා ම ඇතිවෙන ස්වභාවය. ඇයි මම කියන අදහසේ ඉඳලා තමයි බලන්නේ. හැම දෙයක් ම දැන් අපිට පේනවා නිවන් දැක්කාම උපදින්නේ නෑ. එතකොට මම නැතිව යනවනේ. ඔන්න එතකොට තැති ගන්නවා. තැති අරගෙන ඔන්න කල්පනා කරනවා. අනේ මට සිදුවුනා ඉස්සෙල්ලා බොරු කියන්නේ මොකට ද? මටත් සිදුවුණා. ඒක, මම ඉස්සර ඔය මමත්වය දිහා ඉඳලා තමයි නිවන දිහා බැලුවේ. බලනකොට මට පේනවා මම නැතිව යනවා. නිවනින් පස්සෙ අන්න මට බයක් ඇතිවෙනවා. මම නුවණින් සලකලා බැලුව මේක කොහොමද සිදුවුනේ කියල. තේරුම් ගත්ත මේ මම කියන

දේ උඩ ඉඳලා බලන කොට තමයි මේ ප්‍රශ්නය. අන්න එතකොට තමයි මට තේරුණේ මම කියන අදහසින් තොරව පටිච්ච සමුප්පාදය තුළින් මම බලන්න පුරුදු වුනේ. පටිච්ච සමුප්පාදය තුළින් බලන්න පුරුදු වුණාට පස්සේ දකින්නේ හේතු-ඵල දහමක්. එයා ඉක්මනින් කැමති වෙනවා. හේතුව අයින් කරලා ඵලයෙන් නිදහස් වෙන්න. එතකොට එයා දකිනවා නිවන අවබෝධ කරනවා කියන්නේ. යම් හේතුවක් තිබ්බ නම්, දුක ඇතිකරන ඒ හේතුව නැති කළා. ඒ දුකින් මිදුනා එච්චරයි. ඇයි මම ය, මාගේ ය කියන කතාව ඉවරයි තමන් අල්ලගෙන හිටියේ සංඛ්‍යයක් නේ. ඇයි ඇත්තක් නේ. ඒක මම ය, මාගේ ය කියලා අල්ලගෙන හිටියේ. ඒකයි බුදුන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරල තියෙන්නේ දුකත්, දුක නැති කිරීමත් ගැන.

දූන් බලන්න බුදුරජාණන් වහන්සේ සම්බුද්ධත්වය කොච්චර පළල් දර්ශනයක් අපට ලබා දුන්නා ද? උන්වහන්සේ සම්බුද්ධත්වයකින් පෙන්වන දේ සුඵපටු දෙයක් ද? ඒ අන්දමින් දූන් පේනවනේ. එක පැත්තකින් අපි සම්මුතියකට හිරවෙලා, එක පැත්තකින් මායාවක් තුළ හිරවෙලා. සම්මුතියක් තුළ හිරවෙලා. සම්මුතියක් තුළ කර්ම රැස් වෙනවා. ඒකෙන් ගැලවෙන්න බැරිව ඉන්නවා. එක පැත්තකින් අවිද්‍යාව, අවිද්‍යාවේ මුල් බැසගෙන ඒකින් ගැලවෙන්න බැරිව ඉන්නවා. මේ ඔක්කොගේ ම අපි නිදහස් කරලා දෙන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළ පහළ වෙච්ච ප්‍රඥාවෙන් නොවේද? ඒ ප්‍රඥාවෙන් තමයි අපිව නිදහස් කරන්නේ, වෙන ප්‍රඥාවකින් නොවේ. ඒ නිසා මතක තියාගන්න, මේ අනිත්‍යය කියා කියන්නේ නිකම් ම නිකම් ලාමක දෙයක් නෙවෙයි. ඒක නිකම් ම නිකම් දකිනවා නොවෙයි. ඒක යථාර්ථයක්. ඒක තමන් ම අවබෝධ කළ යුතු දෙයක්.

දැන් ඉංග්‍රීසි පොත්වල තියෙනවා Let Go කියලා. නිකම් ම යන්න දෙන්න කියනවා. යන්න දිදී ඉදිසි. හැබැයි සත්‍යයක් දකින්නේ නෑ. සත්‍යයකට ප්‍රවේශවෙන්නෙන් නෑ. සත්‍යයක් තුළ කිමිදෙන්නේ නැහැ. සත්‍යය මොකද්ද කියලා දකගන්නෙන් නැහැ. හොඳට බලන්න. දැන් ගොළුකාජ් ගේ භාවනා පංති තියෙනව නේ. එයා විස්තර කරන්නේ Art of Living කියල. ඒක ජීවන කලාවක්. බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මයේ ඒක නොවේ කියන්නේ. සත්‍යයක්. නමුත් එතනත් සතිපට්ඨානය නමින් තමයි තියෙන්නේ. නමුත් මම හිතන්නේ නැහැ මනුෂ්‍යයෙක් ව සෝතාපන්න වීම දක්වා ම ගෙතියනවා කියල. සෝතාපන්න වීම දක්වා යම්කිසි මනුෂ්‍යයෙකුට දර්ශනය ගෙනිව්වොත් මොකද සිදුවෙන්නේ. එයාට කලින් ඇදහූ ආගම් එයා පිළිගන්නව ද? ඊට පස්සෙ කිසි දෙයක් එයා අදහන්නෙ නෑ. දකිනවා තමන්ගේ බුද්ධිය තමන්ට ඇතිකරලා ඇත්තේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පමණයි කියල. එතනට එනවා. නමුත් බොහෝ තැන්වල භාවනා කරනවා. අන්‍යාගමිකයෝ ඇවිල්ල. නමුත් ඒ ගොල්ලන්ගේ ආගමික අදහස් වෙනස් වෙන්නේ නැහැ. වෙනස් වෙන්නෙ නැත්තේ අවබෝධයක් කරා ඒක යන්නේ නැහැ අවබෝධයක් කරා යනවා නම් තමන් මුල්කරගත්තු තමන්ගේ පුද්ගලික අදහස මුල්කර ගත්තු වින්තනයක් නොවේ. අපිට ඕනෙ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්බුද්ධත්වය මුල්කර ගත්තු වින්තනයක්. අන්න එහෙත් තමයි අපිව ආර්යය ශ්‍රාවකයන් බවට පත් කරලා දාන්නේ.

අතීතය බොඳ වී ගිය සිහිනයක් ම යි...

දැන් අපිට මේ ජීවිතයේදී ඔය කියාපු අනිත්‍යය දකගන්න පුළුවන් වුනොත්, අනිත්‍යය අවබෝධ කරගන්න

පුළුවන් වුනොත්, අපි ඉස්සෙල්ලා ම දකින්නේ පටිච්ච සමුප්පාදය. ඊට පස්සේ මොකද කරන්නේ? මේ පටිච්ච සමුප්පාදය පහකට ගලපා ගන්නවා. මොකක් ද ඒ පහට කියන නම? පංච උපාදානස්කන්ධය. පහකට ගලපන්න ඕනෙ. අවිද්‍යාවක් තණ්හාවක් මුල්කරගෙන තමයි පංච උපාදානස්කන්ධය තියෙන්නේ. ඕනෑම සිතිවිල්ලක් ගත්තොත් ඒ සිතිවිල්ලෙ තියෙනවා සතර මහා ධාතුන්ගෙන් හටගත්තු යමක්. මොකක් ද ඒකට කියන්නේ. රූප ස්කන්ධය. ඊළඟට තියෙනවා ඒ හැම තැන ම ස්පර්ශයෙන් හටගත්තු විඳීම. වේදනා ස්කන්ධය. ස්පර්ශයෙන් හටගත්තු සංඥාව. සංඥා ස්කන්ධය. ඊළඟට තියෙනවා ස්පර්ශයෙන් හටගත්තු චේතනාව. සංඛාර ස්කන්ධය. ඊළඟට නාම-රූප ප්‍රත්‍යයෙන් හටගත්තු විඤ්ඤාණයක පැවැත්මක් තියෙනවා. ඒක මොකක් ද? විඤ්ඤාණ ස්කන්ධය. මෙන්න මේ පහ තමයි, ඇහැ තුළින් බලන්න තියෙන්නෙත්. කණ, නාසය, දිව, කය තුළින් දකින්න තියෙන්නෙත්. ඒක තමන්ට විස්තර වශයෙන් බලන්න පුළුවන් පටිච්ච සමුප්පාදය ඔස්සේ. එතකොට ඒ ආයතන, ඔය ආයතන එක්ක ගලපා බලන්නේ ස්කන්ධ. ස්කන්ධ කිව්වේ අතීත, අනාගත, වර්තමාන, ආධ්‍යාත්ම, බාහිර, ගොරෝසු, සියුම්, හීන, ප්‍රණීත, දුර, ළඟ ස්කන්ධ. ආයතන තුළින් බලනකොට (නිරුද්ධං විපරිනතං) අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය රූපය, වෙනස් වී ගිය රූපය, අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය, වෙනස් වී ගිය වේදනාව, අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය, වෙනස් වී ගිය සඤ්ඤාව, අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය, වෙනස් වී ගිය සංඛාර, අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය, වෙනස් වී ගිය විඤ්ඤාණය මම ද? මට නම් එහෙම වෙයි ද? නෑ. මම නෙවෙයි. මගේ නෙවෙයි. මගේ ආත්මය නෙවෙයි කියලා තමා ප්‍රඥාවෙන් දකින්න ඕනෙ.

අනාගතේ හට නො ගත් (අජාතං අපාකභුතං) රූපය, අනාගතයේ හට නො ගත් වේදනාව, අනාගතයේ හට නො ගත් සඤ්ඤාව, අනාගතයේ හට නො ගත් චේතනාව, අනාගතයේ හට නො ගත් විඤ්ඤාණය ඒත් අර වගේ ම. අනාගතයේ හට නො ගත් සංඛාර හටගන්නේ කුමක් ප්‍රත්‍යයෙන් ද? ස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන්. අනාගතයේ හට නො ගත් පංච උපාදානස්කන්ධය කියන්නේ (උප්පාදෝ පඤ්ඤායති, වයෝ පඤ්ඤායති, ධීතස්ස අඤ්ඤත්ථං පඤ්ඤායති) හට ගැනීම පෙනෙනවා, වැනසීම පෙනෙනවා, වෙනස් වෙමින් පැවතීම පෙනෙනවා. ඒ එකකටවත් නිත්‍ය ස්වභාවයක් නැහැ. එහෙනම් අනාගතේ හටගන්නා සංස්කාරය තුළින් අනාගතේ හටගන්න පංච උපාදානස්කන්ධය තුළින් මම දකිනවා ද? නෑ. මට අයිතියි කියල කියන්න පුළුවන් ද? බෑ. මගේ කියල කියන්න පුළුවන් ද? බෑ. මේ එකක් වත් මම නම් තමාට ඕනෑ හැටියට පටන් ගන්න පුළුවන් වෙන්න ඕනෑ. නමුත් දැන් අපි සම්මුතියකින් සකස් වෙච්ච පිළිවල නිසා අපි හැම පැත්තෙන් ම පෙනෙන්නේ ඇත්තක් ම යි ජේන්නේ. දැන් වර්තමානයේ උන්වහන්සේ පෙන්නුවේ (ජාතං පාකුභුතං) හටගත්තු, පහළ වෙච්ච දේ. ඒකේ උන්වහන්සේ පෙන්නුවා වර්තමානයේ රූපය හටගන්නේ ආහාර ප්‍රත්‍යයෙන්.

ඊළඟට වේදනාව හටගන්නේ ස්පර්ශය ප්‍රත්‍යයෙන්. සංඤාව හටගන්නේ ස්පර්ශය ප්‍රත්‍යයෙන්. විඤ්ඤාණය හටගන්නේ නාම-රූප ප්‍රත්‍යයෙන්. එහෙනම් වර්තමානයේ කියන්නෙත් ඒ ධර්මය යි. ඒකත් “අතීතං විපරිනතං නිරුද්ධං” කියන තත්වයට පත් වෙනවා. අනාගතේ “අජාතං අපාකුභුතං” ඒ කියන්නේ පහළ වෙච්ච දේ. එක ම ලක්ෂණයෙන් යුක්තයි. පහළ වෙලා තියෙන දේත් එක

ම ලක්ෂණයකින් යුක්තයි. පහළ වෙලා අතීතයට ගිය දේත් එක ම ලක්ෂණයකින් යුක්තයි. ඒ තමයි අනිත්‍යය. ඔන්න මේ ආකාරයට තේරුම් ගත්තොත් දැන් එයා ගැටේ පැටලී පැටලී යයි ද? ලෙහෙන්න පටන් ගනී ද? දැන් තේරෙනවා නේද? මෙහෙම බැලුවොත් නම් ලෙහෙසියි කියලා. ඔය විදිහට කල්පනා කරලා තේරුම් ගන්න පුළුවන් වුනොත් ඒකාන්තයෙන් ම මේ ප්‍රශ්නේ ගලවාගන්න පුළුවන් කියලා හිතෙන්නේ නැද්ද? අන්න එයාට දැකගන්න පුළුවන්. ඊට පස්සේ මේ පංච උපාදානස්කන්ධය කියන්නේ අනිත්‍යය වූ හේතූන් නිසා හටගන්න අනිත්‍යය වූ දෙයක් කියලා. ඒ හේතු නැතිව යාමෙන් එල නැතිව යනවා. එහෙනම් මේකට ඇලෙන්තේ මොකද? ඇලෙන්ත කාරණය මේ හැම එක ම දැන් මායාවක් තුළ නේ තියෙන්නේ. මේ හැම එකක් ම සකස් වෙලා තියෙන්නෙ කුමක් සඳහා ද? ආශ්වාදයක් සඳහා. හැම එකක් ම ඇති කරලා දෙන්නේ මොකක් ද? ආශ්වාදයක් ඇතිකරලා දෙනවා. දැන් මේකයි. මේක හරිම මායාකාරී ස්වභාවයක්. මේ සංසාරේ දැන් ජේනවා ඇති මේ ගැටලු කොච්චර බරපතල විදිහට මේ අංකොං ඔක්කොම තියෙනවාද කියලා. මේ සංසාරට අනුවෙලා. එතකොට ආශ්වාදයකට අනුවෙලා. ආශ්වාදයකට බැඳිලා. ආශ්වාදයේ ගිලිලා, ආශ්වාදයේ සිහි මූර්ජවෙලා, එතකොට ආශ්වාදයක් තුළ ම සිටීම නිසා. දැන් ආශ්වාදයක් තුළ ම ඉන්න නම් නිකං ඉන්න ඕනෙ. නැත්නම් ඒක විදගන්න බෑ. ආශ්වාදයේ ලක්ෂණ මොකක් ද? ආශ්වාදයේ ලක්ෂණ තමයි අනිත්‍යය. අනිත්‍ය වෙලා, වෙනස් වෙනකොට මොකක් ද ඒකෙන් සිදුවෙන්නේ. ආදීනව පිටිපස්සෙන් එනවා. ආශ්වාදයෙන් අල්ලගත්තු දේ පිටිපස්සෙන් ආදීනවය එනවා. ආදීනවය එතකොට ආශ්වාදයේ සිහිමුලා වෙච්ච කෙනා, ආශ්වාදයේ

ගිලිවිච කෙනා, ආශ්වාදයේ කිදා බැහැපු සිතක් තිබුණ කෙනාගේ පිටිපස්සෙන් එන කොට කුමක් ද සිදුවන්නේ? එයා හඬනවා, වැලපෙනවා, විලාප දෙනවා, තැවෙනවා, ශෝක කරනවා, දුකට දොම්නසට පත්වෙනවා. එව්වරයි සිදුවෙන්නේ. ඊට පස්සේ එයා දුකෙන් මිඳෙන්න බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයේ යන්නේ නෑ. සිහිමුලා වෙලා හිකුන දේ පස්සේ දුවනවා. කෙනෙක් කිව්වොත් අන්න අර අතන ගහට වදින්න කියලා. දුවල ගිහිල්ල වැදලා කියනවා, අනේ දෙවියනේ මාව නිදහස් කරලා දෙන්න කියල. ඇයි දන්නේ නෑ. දුක ස්පර්ශ ප්‍රත්‍යයෙන් හට අරගෙන කියලා දන්නේ නෑ. ස්පර්ශය නැතිවෙන කොට දුක නැතිවෙනවා කියල දන්නේ නෑ. ඊළඟට අසවල් තැනට එන්න බජන් කියන්න. ගිහිල්ලා ළඟට ගිහින් බලාගෙන ඉන්න. ඔයාව රැකගනියි. ඉතින් දුවනවා එතනට ඇයි? මේ සත්‍යය නො දන්නා නිසා. නමුත් යම් දවසක, අපි අවබෝධ කළොත් මේ ආශ්වාදයකුත් තියෙනවා, ආදීනවයකුත් තියෙනවා. හැමදාම මේ ආශ්වාදයත් ආදීනවයත් තෙරපි තෙරපි මෙව්වර කල් ජීවිතයේ ආව වගේ, තවදුරටත් යන්න හැමදාමත් කැමති වෙයිද මේ සංස්කාරවල හරයක් නො දකින කෙනා? කැමති නැතිමුත් යම් දවසක එයා තේරුම් ගත්තොත් එයා ඊට පස්සේ නවතිනවා. එහෙනම් ආශ්වාදයක් තියෙනවා. ආදීනවයක් තියෙනවා. මේ දෙකෙන් මිඳෙන්න මොකද්ද කරන්නේ. අන්න ආශ්වාදය පිටිපස්සෙන් ම එයා ග්‍රහණය අතහරිනවා. ඕක තමයි නිස්සරණය කියන්නේ. එතකොට ග්‍රහණය හටගන්නෙත්, පංච උපාදානස්කන්ධ පවතින්නෙත්, පංච උපාදානස්කන්ධය ආශ්වාදයෙන් ඇතිකරලා දෙන්නෙත්, පංච උපාදානස්කන්ධය ආදීනවයක් ඇතිකරල දෙන්නෙත්, පංච

උපාදානස්කන්ධයෙන් මිදෙන්නෙක්, පංච උපාදානස්කන්ධයෙන් ඕනෙ ඔය අවබෝධය තමාගේ ම ජීවිතය තුළින් ඇති කර ගත්තොත් එයා ආර්ය ශ්‍රාවකයෙක්. එයා පෘථග්ජනයෙක් නොවෙයි. ඇයි එයා දන්නවා ගැටළුව පැහැදිලිව. එයා අවබෝධ කරගෙන ඉන්නේ ප්‍රශ්නය පැහැදිලිව, එයා දන්නවා ප්‍රශ්නයට විසඳුම. අන්න එයාට පුළුවන් මේ ජීවිතයේදී ම, එහෙම නැත්නම් ඉතා ඉක්මනින් ම මේ සසරේ, මේ බුද්ධ ශාසනයේ ම සියලු දුක් කෙළවර කරවා, මේ මායාවෙන් මිදෙන්න. එයාට හැකියාව තියෙනවා. ඉතින් මේ ධර්මය ඉතා ඉක්මනින් ම අවබෝධ කරගෙන සසර දුකෙන් මිදීමට හේතුවේවා.

සාදු! සාදු!! සාදු !!!

අනිත්‍යය (ස්කන්ධ) භාවනාව

සතර මහා ධාතුන් ගෙන් හටගත් සියවි රූප අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
 සතර මහා ධාතුන් ගෙන් හටගත් සියවි රූප ඒ සතර මහා ධාතුන් නැති වීමෙන් නැති වී යන නිසා මම නොවේ.... මගේ නොවේ.... මගේ ආත්මය නොවේ.

ස්පර්ශයෙන් හටගත් සියවි වේදනා අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
 ස්පර්ශයෙන් හටගත් සියවි වේදනා ඒ ස්පර්ශය නැති වීමෙන් නැති වී යන නිසා මම නොවේ.... මගේ නොවේ.... මගේ ආත්මය නොවේ.

ස්පර්ශයෙන් හටගත් සියවි සංඤ අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
 ස්පර්ශයෙන් හටගත් සියවි සංඤ ඒ ස්පර්ශය නැති වීමෙන් නැති වී යන නිසා මම නොවේ.... මගේ නොවේ.... මගේ ආත්මය නොවේ.

ස්පර්ශයෙන් හටගත් සියවි චේතනා අනිත්‍යය යි....

අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
 ස්පර්ශයෙන් හටගත් සියවි චේතනා ඒ ස්පර්ශය නැති
 වීමෙන් නැති වී යන නිසා මම නොවේ.... මගේ නොවේ....
 මගේ ආත්මය නොවේ.

නාමරූප වලින් හටගත් සියවි විඤ්ඤාණ අනිත්‍යය යි....
 අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
 නාමරූප වලින් හටගත් විඤ්ඤාණය නාමරූප නැති
 වීමෙන් නැති වී යන නිසා මම නොවේ.... මගේ නොවේ....
 මගේ ආත්මය නොවේ.

ඇසේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන සියවි විදීම.....
 කණේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන සියවි විදීම.....
 නාසයේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන සියවි විදීම
 දිවේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන සියවි විදීම.....
 කයේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන සියවි විදීම.....
 මනසේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන සියවි විදීම.....

ඇසේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන රූප සංඥා.....
 කණේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන ශබ්ද සංඥා.....
 නාසයේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන ගන්ධ සංඥා
 දිවේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන රස සංඥා.....
 කයේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන පහස සංඥා.....
 මනසේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන අරමුණු සංඥා.....

ඇසේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන රූප සංවේතනා.....
 කණේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන ශබ්ද සංවේතනා.....
 නාසයේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන ගන්ධ සංවේතනා.....
 දිවේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන රස සංවේතනා අනිත්‍යය යි....

කයේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන පහස සංවේනනා.....
මනසේ ස්පර්ශයෙන් ඇති වන අරමුණු සංවේනනා.....

නාමරූප නිසා ඇතිවෙන ඇසේ විඤ්ඤාණය.....
නාමරූප නිසා ඇතිවෙන කණේ විඤ්ඤාණය.....
නාමරූප නිසා ඇතිවෙන නාසයේ විඤ්ඤාණය
නාමරූප නිසා ඇතිවෙන දිවේ විඤ්ඤාණය.....
නාමරූප නිසා ඇතිවෙන කයේ විඤ්ඤාණය.....
නාමරූප නිසා ඇතිවෙන මනෝ විඤ්ඤාණය.....

රූපය අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
රූපය මම නොවේ.... මගේ නොවේ.... මගේ ආත්මය
නොවේ.

වේදනාව අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
වේදනාව මම නොවේ.... මගේ නොවේ.... මගේ ආත්මය
නොවේ.

සංඤ්ච අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
සංඤ්ච මම නොවේ.... මගේ නොවේ.... මගේ ආත්මය
නොවේ.

සංස්කාර අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
සංස්කාර නොවේ.... මගේ නොවේ.... මගේ ආත්මය
නොවේ.

විඤ්ඤාණය අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
විඤ්ඤාණය මම නොවේ.... මගේ නොවේ.... මගේ
ආත්මය නොවේ.

අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය රූප සියල්ල හේතූන් නිසා
 හටගත් හෙයින්ද හේතු නැතිවීමෙන් නැතිවී යන හෙයින්
 රූප අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි
 අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය රූප සියල්ල හේතූන් නිසා
 හටගත් හෙයින්ද හේතු නැතිවීමෙන් නැතිවී යන හෙයින්
 රූප මම නොවේ.... මගේ නොවේ.... මගේ ආත්මය
 නොවේ.

අනාගතයේ හට නොගත් රූප සියල්ල.....
 චර්තමානයේ හටගෙන ඇති රූප සියල්ල.....
 තමායැයි සලකණු ලබන රූප සියල්ල.....
 තමාගෙන් බාහිර යැයි සලකණු ලබන රූප සියල්ල.....
 ගොරෝසු ලෙස හටගන්නු ලබන රූප සියල්ල.....
 සියුම් ලෙස හටගන්නු ලබන රූප සියල්ල
 ලාමක ස්වභාවයෙන් හටගනු ලබන රූප සියල්ල.....
 උසස් ස්වභාවයෙන් හටගනු ලබන රූප සියල්ල.....
 දුර පිහිටි රූප සියල්ල.....
 ළඟ පිහිටි රූප සියල්ල.....

අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය සියවි වේදනාවන්.....
 අනාගතයේ හට නොගත් සියවි වේදනාවන්
 චර්තමානයේ හටගෙන ඇති සියවි වේදනාවන්.....
 තමායැයි සලකණු ලබන සියවි වේදනාවන්.....
 තමාගෙන් බාහිර යැයි සලකණු ලබන සියවි
 වේදනාවන්.....
 ගොරෝසු ලෙස හටගන්නු ලබන සියවි වේදනාවන්.....
 සියුම් ලෙස හටගන්නු ලබන සියවි වේදනාවන්
 ලාමක ස්වභාවයෙන් හටගනු ලබන සියවි වේදනාවන්

උසස් ස්වභාවයෙන් හටගනු ලබන සියවි වේදනාවන්

.....

දුර තිබෙන සියවි වේදනාවන්.....

ලභ තිබෙන සියවි වේදනාවන්.....

අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය සියවි සඤ්ඤා.....

අනාගතයේ හට නොගත් සියවි සඤ්ඤා.....

වර්තමානයේ හටගෙන ඇති සියවි සඤ්ඤා.....

තමායැයි සලකණු ලබන සියවි සඤ්ඤා

තමාගෙන් බාහිර යැයි සලකණු ලබන සියවි සඤ්ඤා.....

ගොරෝසු ලෙස හටගන්නු ලබන සියවි සඤ්ඤා.....

සියුම් ලෙස හටගන්නු ලබන සියවි සඤ්ඤා

ලාමක ස්වභාවයෙන් හටගනු ලබන සියවි සඤ්ඤා

උසස් ස්වභාවයෙන් හටගනු ලබන සියවි සඤ්ඤා

දුර තිබෙන සියවි සඤ්ඤා

ලභ තිබෙන සියවි සඤ්ඤා

අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය සියවි සංස්කාර.....

අනාගතයේ හට නොගත් සියවි සංස්කාර.....

වර්තමානයේ හටගෙන ඇති සියවි සංස්කාර.....

තමායැයි සලකණු ලබන සියවි සංස්කාර

තමාගෙන් බාහිර යැයි සලකණු ලබන සියවි සංස්කාර....

ගොරෝසු ලෙස හටගන්නු ලබන සියවි සංස්කාර.....

සියුම් ලෙස හටගන්නු ලබන සියවි සංස්කාර

ලාමක ස්වභාවයෙන් හටගනු ලබන සියවි සංස්කාර

උසස් ස්වභාවයෙන් හටගනු ලබන සියවි සංස්කාර

දුර තිබෙන සියවි සංස්කාර

ලභ තිබෙන සියවි සංස්කාර

අතීතයේ නිරුද්ධ වී ගිය සියවි විඤ්ඤුණ.....
 අනාගතයේ හට නොගත් සියවි විඤ්ඤුණ.....
 වර්තමානයේ හටගෙන ඇති සියවි විඤ්ඤුණ.....
 තමායැයි සලකණු ලබන සියවි විඤ්ඤුණ.....
 තමාගෙන් බාහිර යැයි සලකණු ලබන සියවි විඤ්ඤුණ....
 ගොරෝසු ලෙස හටගන්නු ලබන සියවි විඤ්ඤුණ.....
 සියුම් ලෙස හටගන්නු ලබන සියවි විඤ්ඤුණ
 ලාමක ස්වභාවයෙන් හටගනු ලබන සියවි විඤ්ඤුණ

 උසස් ස්වභාවයෙන් හටගනු ලබන සියවි විඤ්ඤුණ
 දුර තිබෙන සියවි විඤ්ඤුණ
 ළඟ තිබෙන සියවි විඤ්ඤුණ

සියල්ල ම අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි.... අනිත්‍යය යි....
 ඤාදා ඤාදා!! ඤාදා !!!

